20 ՅՈՒԼԻՍ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 136 (639)

Ազգ

Azg armenian daily

SABCO

SABCO OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL. +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ՇԱՔԱՐ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՐԱԳ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՈՂՈՎ

Իսրայելում կուսումնասիրեն հայոց ցեղասպանության պատմությունը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐԾ: Իսրայելական մամուլը, ինչպես նաեւ Ամերիկայի հրեական թերթերը վերջին ժամանակներս քննարկում են Իսրայելի դպրոցներում ոչ միայն հրեաների ցեղասպանությունը, այլեւ մյուս ժողովուրդների դրան նախորդած ողբերգությունները, մասնավորապես հայոց եղեռնը:

«Ջուիշ քրոնիկլ» շաբաթահանդեսում հաղորդվում է, որ շատ հրեաներ չգիտեն անգամ հայոց ցեղասպանության մասին, որի ընթացքում թուրքերը 1,5 մլն հայ են բնաջնջել: «Ջուիշ բյուլետեն» հանդեսում բերված են իսրայելացի գիտնական Յաիր Օրոնի խոսքերը. «Երբ մենք պահանջում ենք, որ աշխարհն իմանա հրեաների համաջնջման մասին, ապա պետք է պահանջենք, որ մեր ժողովուրդն իմանա նաեւ հայերի ցեղասպանության մասին»:

Այս տարի ապրիլին Իսրայելի արտգործնախարարի տեղակալ Յոսի Բեյլինը Կնեսեթում նույնիմաստ հայտարարություն էր արել:

Աբխազիայում գոհունակությամբ են ընդունում ռուս խաղաղարարներին

ՍՈՒԽՈՒՄ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Աբխազիայի մի շարք հասարակական-քաղաքական շարժումներ, մասնավորապես «Աիդգիլարա» շարժումը, «Սլավոնական տուն» եւ «Կռունկ» ընկերությունները դիմել են ռուսաստանյան խաղաղապահ ուժերի զորախմբի անձնակազմին, որը տեղաբաշխված է Աբխազիայի տարածքում: Դիմումի մեջ ասվում է, որ «Աբխազիայի ժողովուրդը մեծ գոհունակությամբ ընդունեց իր բազմաչարչար երկրում ռուսաստանյան խաղաղապահ ուժեր տեղաբաշխելու լուրը»: «Մենք ողջունում ենք խաղաղությամբ ու բարությամբ մեզ մոտ եկած զինվորներին: Աբխազիայի բազմաչարչար ժողովրդին եւ խաղաղարար ռազմիկներին իրար հակադրելու թշնամական ջանքերին հակառակ մենք հնարավոր ամեն բան կանենք, որպեսզի ոչ ոք չխաթարի մեր եւ ձեր բարեկամությունն ու փոխըմբռնումը, որպեսզի Աբխազիան ապաքինի պատերազմի պատճառած վերքերը եւ վերադառնա խաղաղ ու հանգիստ կյանքի», ասվում է դիմումի մեջ:

ՀՀՇ պատգամավորներից հինգը հավանաբար հեռացվեն խմբակցությունից

Ոչ պաշտոնական աղբյուրների համաձայն հնարավոր է, որ շուտով օրակարգի հարց դառնա Հայոց համազգային շարժման խորհրդարանական խմբակցության հինգ անդամներից՝ Ալբերտ Բաղդասարյանից, Խաչիկ Ստամբոլցյանից, Արամ Մայիլյանից, Էդուարդ Ջաղինյանից եւ Վարդան Զուռնաչյանից ազատվելու խնդիրը: Այս պատգամավորները հայտնի են իրենց ավելի սկզբունքային եւ ՀՀՇ-ի պաշտոնական տեսակետների հետ երբեմն չհամընկնող դիրքորոշումներով: Նրանց եւ ՀՀՇ վարչության ղեկավարության միջեւ առկա տարաձայնությունների եւս մի վկայություն էր «Ազատություն» ռադիոկայանով հնչած Տեր-Հուսիկ Լազարյանի տված գնահատականները:

ՄՈՍԿՎԱ

Պ. Գրաչով. Խաղաղարար գործողությունների ծախսերը պետք է կիսենք

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանը չի կարող ամենքի փոխարեն կատարել խաղաղարար գործողությունների ծախսերը: Երբ մենք համագործակցություն ենք, ապա պետք է միասին անենք: Սա կարեւոր է նախ եւ առաջ քաղաքական առումով: Այս կարծիքին է Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը: Նա այսօր խիստ բացասաբար արտահայտվեց վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում ռուս խաղաղարարներին օգնելուց ԱՊՀ պետությունների հրաժարումից: Գրաչովը նշեց, որ ամեն պետություն ինքը կարող է ընտրել խաղաղարար գործողությանը մասնակցելու ձեւը: «Երբ ստորաբաժանում հատկացնելու հնարավորություն չկա, ֆինանսական օգնություն ցույց տվեք», ասաց նա: Չի կարելի ամեն ինչ լցնել Ռուսաստանի գանձարանի հաշվին, ընդգծեց Գրաչովը:

ԱՊՀ պաշտպանության նախարարների խորհրդի նիստի երկրորդ օրը պարզվեց, որ միայն Տաջիկստանն է պատրաստ Սուխումում ուղարկել ուժեղացված վաշտ: Կիրգիզիան եւ Հայաստանն առաջարկում են դիտորդներ տրամադրել: Ադրբեջանը, Բելոռուսիան, Ղազախստանը, Ուզբեկստանը հրաժարվեցին մասնակցել խաղաղարար գործողությանը: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարն այսօր օրակարգից հանեց խաղաղարար ձեռնարկումներին մասնակցելու համար ԱՊՀ զինվորական ու քաղաքացիական մասնագետների պատրաստման եւ ուսուցման հարցերի քննարկումը: Նա հայտնեց, որ իր պաշտոնակիցների դիրքորոշման մասին կզեկուցի ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների խորհրդակցությունում, որը նախատեսված է անցկացնել սեպտեմբերի 9-ին Մոսկվայում:

Նույն օրը սկսվեց նաեւ ԱՊՀ անդամ երկրների արտգործնախարարների խորհրդի նիստը: Նիստում ելույթ ունենալով նախագահող Անդրեյ Կոզիրեւը հայտարարեց, թե ԱՊՀ կազմավորման եւ զարգացման մեջ սկսվել է նոր փուլ: Նախարարը հանդիպման օրակարգի գլխավոր հարցը համարեց ԱՊՀ միասնական զարգացման հեռանկարային ծրագրի քննարկումը: Կքննարկվեն նաեւ վերջին ժամանակներս ԱՊՀ ամրապնդման վերաբերյալ առաջ քաշված նախաձեռնությունները:

Արտաքին գերատեսչական մարմինների ղեկավարները կքննարկեն նաեւ ազգային փոքրամասնություն կազմող անձանց իրավունքների պաշտպանության եւ մարդու իրավունքների կոնվենցիաների նախագծերը:

ԵՎՐՈՊԱ

Նոր խայտառակ մերկացումներ Իտալիայում

ՀՌՈՄ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալիայի ֆինանսական մարմինները ավարտեցին նոր հետաքննություն: Այս անգամ խայտառակ մերկացումները շոշափում էին պետական առողջապահության ոլորտը: Ավելի քան մեկ տարի շարունակվող հետաքննության հետեւանքով շուտով մեղադրյալների նստարանին կհայտնվեն 140 մարդ՝ պետական առողջապահության համակարգի բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, բժշկական արդյունաբերության բնագավառում աշխատող ձեռնարկատերեր, բուժհիմնարկների աշխատակիցներ: Մեղադրյալների թվում են Իտալիայի առողջապահության նախկին նախարար Ֆրանչեսկո դե Լորենցոն եւ նրա տեղակալ Դուիլիո Պոջոլինին: Ընդհանուր հաշվով նրանց կներկայացվեն մեղադրանքի գրեթե 250 կետ՝ հանցավոր գործարքին մասնակցելուց մինչեւ բազմամիլիարդանոց կաշառքներ ստանալը: 140 մեղադրյալների թվում բացարձակ «մրցանակակիր է» համարվում, անշուշտ, նախկին նախարար Ֆրանչեսկո դե Լորենցոն: Այդ պաշտոնում գտնվելու ընթացքում նա կաշառք էր ստացել 9 միլիարդ 335 միլիոն լիրա: Քննիչները նրան մեղադրանք են ներկայացրել գրեթե 100 կետով:

Նախապես, ինչպես հայտնի է, դատական գործ էր հարուցվել շուրջ 300 քաղաքական գործիչների եւ ձեռնարկատերերի դեմ կոռուպցիայի համար:

ԲՈՍՆԻԱ

Թուրքերին հրամայվել է ետ քաշվել սերբերի հետ շփման գծից

Տարածքային սահմանազատման պլանն ընդունված է մուսուլմանների կողմից

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐԾ: Բոսնիայում թուրքական զորախմբի եւ ՄԱԿ-ի զորքերի հրամանատարության միջեւ տարաձայնություններ են ծագել զորքերի կարգավիճակի եւ տեղի բնակչության նկատմամբ վարվելակերպի նորմերի շուրջը, հուլիսի 16-ին հաղորդել է «Վաշինգտոն պոստ» թերթը: Թուրքական բանակի գնդապետ Մեհմեդ Էրդողանը ՄԱԿ-ին մեղադրել է թուրքերի նկատմամբ կանխակալ վերաբերմունք ցուցաբերելու մեջ, երբ կենտրոնական հրամանատարությունը նրանց հրամայել է ետ քաշվել սերբերի հետ շփման գծից: Բոսնիացի սերբերը չեն թաքցնում իրենց թշնամանքը թուրք «խաղաղարարների» նկատմամբ եւ նրանց ներկայությունը համարում են իրենց հայրենիքի նոր օկուպացում թուրքական հորդաների կողմից:

Բոսնիայից կանադական, բրիտանական եւ ֆրանսիական զորքերի էվակուացումից հետո ՄԱԿ-ի զորքի մեջ մնում են մի կողմից թուրքերը, պակիստանցիները ու երկնագույն սաղավարտներով մյուս մուսուլմանները, իսկ մյուս կողմից՝ ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի ռուսական եւ ուկրաինական զորամասերը:

Միաժամանակ, մուսուլմանա-խորվաթական դաշնության ժողովի եւ Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի սկուպշչինայի համատեղ նիստում, որն ավարտվեց երկուշաբթի ուշ երեկոյան, վերջնականապես ընդունվեց տարածքային սահմանազատման միջազգային պլանը:

Բոսնիայի մուսուլմանների խորհրդարանը չորսժամյա վիճաբանությունից հետո ձայների մեծամասնությամբ ընդունեց միջազգային «շփման խմբի» առաջարկած տարածքային սահմանազատման պլանը: Խորհրդարանի բանաձեւում այդ առնչությամբ նշվում է, որ պլանը պետք է դիտել որպես կայուն խաղաղության հաստատման եւ Բոսնիայի ու Հերցեգովինայի վերամիավորման հիմք: Այսօր նիստ գումարեց նաեւ սերբերի ասամբլեան: Ընդունվեց որոշում, որը հաղորդվեց Ժնեւ: Որոշման մանրամասնությունները չհրապարակվեցին, սակայն ենթադրվում է, որ այն բանաձեւում է վերապահումներ առաջարկված ծրագրի նկատմամբ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը կողմ է հակաիրաքյան պատժամիջոցներին

ՄԱԿ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ն հանդես է գալիս Իրաքի դեմ ուղղված պատժամիջոցների պահպանման օգտին, անկախ այդ երկրում Անվտանգության խորհրդի զինաթափման պահանջների կատարումից: Այդ մասին հայտարարեց ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի մշտական ներկայացուցիչ Մադլեն Օլբրայթը Անվտանգության խորհրդի խորհրդակցական նիստում, որտեղ քննարկվում էր հակաիրաքյան պատժամիջոցների հարցը: Մինչդեռ Ռուսաստանը, ինչպես եւ Ֆրանսիան, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին կոչ են անում Իրաքի հանդեպ կատարել իր պարտավորությունները պատժամիջոցների վերացման հարցում եւ «ստուգիչ ժամկետ» սահմանել նավթի վաճառքի արգելքի վերացման հարցի քննարկման համար:

Ռուսաստանը չի ազդի ՆԱՏՕ-ի որոշման վրա

ՎԱՐՇԱՎԱ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի դիրքորոշումը «որեւէ ազդեցություն չունի» Լեհաստանին ՆԱՏՕ-ի կազմի մեջ ընդունելու որոշման վրա, այստեղ հայտարարեց Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարար Ֆրանսուա Լեոտարը: «Մենք կարող ենք այդ որոշումն ընդունել ինքներս՝ եվրոպացիներս», հավաստիացրեց նա Գերմանիայի, Ֆրանսիայի եւ Լեհաստանի պաշտպանական գերատեսչությունների ղեկավարների այստեղ ավարտված հանդիպումից հետո:

ԱՇԽԱՐՀ

Հակահրեական պայթյուն Արգենտինայում

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, BBC, WSJ, NYT: Երեկ երեկոյան Արգենտինայի մայրաքաղաքում հզոր պայթյուն տեղի ունեցավ: 7 հարկանի մի շենք, որտեղ տեղավորված էին հրեական բարեգործական 2 կազմակերպություններ, գրեթե ամբողջովին ավերակույտի վերածվեց: Մինչ փրկարար ջոկատները շարունակում են աշխատել, նախնական տվյալներով, կան 20-ից ավելի սպանված եւ շուրջ 100 վիրավոր: Նախագահ Մենեմի հրահանգով փակված են երկրից դուրս գալու ուղիները: Չեզոքացված են 2 կասկածելիներ, մեկը իրանցի, մյուսը՝ իրաքցի: Երուսաղեմից վարչապետ Յիցխակ Ռաբինն այսօր ահաբեկչական գործողության համար մեղադրեց «Հըզբոլլահի» իրանամետ-արմատական կազմակերպությանը, միաժամանակ նրա դեմ համատեղ պայքարի կոչ ուղղելով մյուս պետություններին: Իր հերթին, պաշտոնական այցով Երուսաղեմում գտնվող Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերը դատապարտեց ահաբեկչական արարքը եւ հիշեցրեց, թե «խաղաղության թշնամիները ամեն տեղ են եւ ոչ միայն Միջին Արեւելքում»:

Թեհրանի ռադիոն նույնպես դատապարտեց ահաբեկչական արարքը: Մեր կողմից հիշեցնենք, թե 2 տարի առաջ Բուենոս Այրեսում պայթեցվել էր Իսրայելի դեսպանատունը, խլելով շուրջ 90 զոհ:

Ռուանդայում նոր իշխանություն

Փախստականների ողբականը շարունակվում է

ՔԻԳԱԼԻ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, BBC, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ռուանդայի պատերազմն ավարտվել է», հայտարարեց թութսի ցեղախմբի «Հայրենասիրական ճակատ» կազմակերպության բանբերը: Կազմվել է Ռուանդայի նոր կառավարություն: Մեր կազմակերպությունը նախագահ է նշանակել Ֆոստեն Տվագիրամունգային: Մենք բոլոր փախստականներին կոչ ենք անում վերադառնալ»: Մայրաքաղաք Քիգալիում այսօր, մի կերպ գումարված խորհրդարանի առաջ երդում տվեց նորակազմ կառավարությունը, որն իսկույն հանդես եկավ ֆրանսիական օկուպացիոն գոտու իշխանություններին ուղղված կոչով՝ «կալանել այնտեղ գտնվող ժամանակավոր կառավարության անդամներին, որոնք պատասխանատու են ցեղասպանության համար»: Այնուամենայնիվ, շուրջ 1,5 միլիոն ռուանդացի գաղթականների ողբականը շարունակվում է հատկապես հարեւան Զաիրում, որի սահմանամերձ Գոմա քաղաքը, որտեղ կենտրոնացել են բազմաթիվ փախստականներ, երեկ ռմբակոծվել էր թութսի բանակի կողմից:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Բազմամարդ ու տոնական էր Գյումրիի կարմրաստղ սահմանապահ ջոկատի տարածքը: Իր 50-ամյակը վերջերս նշած ռուսաստանյան այդ զորամասում երդման արարողություն էր առաջինը մեր երկու երկրների միջկառավարական համաձայնագրի ստորագրումից հետո, որով Հայաստանի քաղաքացիներին հնարավորություն է ընձեռվում ծառայությունն անցկացնել ռուսական սահմանապահ ուժերում: Արարողությունը տեղի ունեցավ զորամասի հրապարակում: Այստեղ է միջկառավարական մակարդակով համապատասխան արձանագրությամբ:

«Ես գոհ եմ մեր զորամասը համալրած նորեկներից, որոնք կանոնավոր անցնում են երիտասարդ զինվորի ուսումը», ասաց գնդապետ Բաշկիրցեւը: Սահմանապահ ջոկատի մեջ բարձր գնահատեց նորեկների լավ կարգապահությունը, հայ եւ ռուս երիտասարդների ընկերական, եղբայրական փոխհարաբերությունները: Նրա խոսքերով, այս ընթացքում նորակոչիկների առջեւ: Հայ-ռուսական բարեկամությունը, շարունակեց Տ. Արսեն Խոհանան, դարավոր պատմություն ունի, եւ մեր երկու ժողովուրդները կարծես հոգեբանորեն նույնն են, եթե մեզ չնեղեն, եթե մեզ վրա չհարձակվեն, մենք զենք չենք վերցնի որեւէ մեկի դեմ: Բայց նաեւ ունենք դրանց պատասխան տալու ուժ ու կարողություն, որ ցանկացած բռնամի, եթե կամենա տիրել մեր արբությունը, անցնել մեր հողի վրայով, պատրաստ ենք նրան հակահարված տալ:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գյումրիի ՌԴ սահմանապահ ջոկատում երդում են տալիս հայաստանցի նորակոչիկներ

Ջոկատի պետը գոհ է հայ զինվորներից

էին հավաքվել նորակոչիկների ծնողները, հարազատները հպարտությամբ նայելով ռազմական համազգեստ հագած իրենց փոքր-ինչ լրջացած ու առնականացած զավակներին: Ռուսաստանի եւ Հայաստանի պետական օրհներգերի հնչյունների ներքո բարձրացվեցին երկու երկրների դրոշները: Ցավոք, միջոցառմանը բացակայում էին ինչպես ՀՀ-ի, այնպես էլ Գյումրիի իշխանությունների ներկայացուցիչները:

«Երդում են տալիս ոչ միայն հայաստանցի զինվորները, այլեւ Ռուսաստանից եկած նորակոչիկները, որոնք ցանկություն են հայտնել ծառայել Հայաստանում, մեզ հետ գործելիս առաց սահմանապահ ջոկատի պետ գնդապետ Միխայիլ Բաշկիրցեւը: Երիտասարդները ժամանել են Ուրալից, Սիբիրից, Ռուսաստանի միջին գոտուց, եւ իրենց ծառայությունը կանցկացնեն այստեղ, Հայաստանի պետական սահմանում, պաշտպանելով Հայաստանի, Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ շահերը»:

Ինչ վերաբերում է հայաստանցիներին, շարունակեց 38-ամյա գնդապետը, նրանց ծառայությունը կարգավորվում է այս տարվա մարտի 15-ին ստորագրված միջկառավարական համաձայնագրով: ՀՀ քաղաքացիների երդման տեքստը, որը փոքր-ինչ տարբերվում է, եւս հաստատված հարցում որեւէ խնդիր կամ դժվարություն չի եղել: «Մենք պաշտպանել ենք այս սահմանը 70 տարի, հետայսու էլ համատեղ կշարունակենք այդ գործը», համոզված է հրամանատարը: Գնդապետ Բաշկիրցեւն ընգծեց, որ հայ սպաները միշտ գործուն մասնակցություն են ունեցել սահմանապահ ուժերի գործունեության մեջ: Ծառայելով մեր եւ մյուս սահմանապահ ջոկատներում, նշեց Միխայիլ Բաշկիրցեւը, հայ երիտասարդները կստանան անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներ, կանցնեն պրոֆեսիոնալիզմի, զինվորական, սահմանապահական եղբայրության մարտական դպրոց:

Երդման արարողության ավարտից հետո տեղի ունեցավ հանդիսավոր համերահավաք: Եղույթ ունեցողները նորակոչիկներին մաղթեցին պատվով կատարել հայրենասիրական պարտքը, բարձր պահել սահմանապահի մարտիկի անունը:

Ջերմ ու հուզիչ էր Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու Շիրակի թեմի ներկայացուցիչ Տ. Արսեն Խոհանա Սիմոնյանի խոսքը: Ամեն մի ժողովուրդ ունի մի տարածք, որ կոչվում է Հայրենիք, ասաց նա: Ամեն մի անհատ ունի ընտանիք եւ պարտավոր է այն պահպանելու եւ իր ընտանիքի արբության համար պատասխանատու է իր ազգի, իր ժողովրդի առջեւ: Հայ Առաքելական եկեղեցու սրբազան վարդապետը սահմանապահներին եւ նրանց հրամանատարներին: Ծնողների անունից եղույթ ունեցավ Միխայել Գասպարյանը, շնորհակալություն ու երախտիք խոսք ուղղելով հրամանատարներին, ենթասպաներին, որոնցից շատ բան է կախված ծառայությունը կանոնավոր անցկացնելու համար:

Հետո բնդաց վաղային նվագախումբը եւ սահմանապահ ջոկատի անձնակազմը կոռ շարքերով հանդիսավոր անցավ զորամասի հրապարակով: Երեկ այդ փայլը արձագանքվում էր Գյումրիի սահմանապահ ջոկատի ամենահեռավոր ուղեկալներում, որ ռս ռսի տված Հայաստանի եւ Համագործակցության սահմանները են պահպանում հայ, ռուս եւ այլ ազգերի զավակները:

Ուշագրավ մի բան. սահմանապահ ջոկատի մեջ նորակոչիկների ծնողներին ու հարազատներին ներկայացրեց զորամասի հրամանատարներին, ծառայությունների ու ստորաբաժանումների ղեկավարներին: Իսկ ռուսաստանցի զինվորների ծնողների համար նկարահանվում է տեսաֆիլմ, որը կուղարկվի Ռուսաստանի այն շրջանները, որտեղից եկել են նորակոչիկները:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ
Գյումրի-Երեւան

ՄԻԳՐԱՑԻՈՆ

Իրավունքների փոխադարձ պաշտպանության համաձայնագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր այստեղ Հայաստանը եւ Ռուսաստանը միջկառավարական համաձայնագիր ստորագրեցին երկու երկրների քաղաքացիների աշխատանքային եւ սոցիալական իրավունքների փոխադարձ պաշտպանության մասին: Փաստաթուղթն ստորագրեցին Ռուսաստանի ներգաղթի դաշնակցային ծառայության ղեկավար Տատյանա Ռեգենտը եւ Հայաստանի աշխատանքի ու սոցիալական ապահովության նախարար Ռուբեն Եսայանը:

Հայ նախարարի խոսքերով, ներկայումս Ռուսաստանում աշխատում են Հայաստանի մոտ 110 հազար քաղաքացիներ: Միաժամանակ համաձայնագիրը թույլ կտա պաշտպանել Հայաստանում Ռուսաստանի քաղաքացիների աշխատանքային ու սոցիալական իրավունքները: Խոսքը մասնավորապես Հայաստանի ԱԷԿ-ի վերաբացման աշխատանքներին աջակցող մասնագետների մասին է:

Ինչպես հայտնեց Տատյանա Ռեգենտը, Երեւանում միաժամանակ ինարկվել է վերաբնակիչների իրավունքների փոխադարձ պաշտպանության համաձայնագրի նախագիծ: Այդ փաստաթղթի առթիվ հայկական կողմը իր առաջարկությունները տասն օր հետո կներկայացնի Մոսկվայում:

Տատյանա Ռեգենտի խոսքերով, ներկայումս Ռուսաստանում կան 570 հազար գաղթականներ եւ մոտ մեկ միլիոն տեղահանվածներ, ըստ որում, հայերը նրանց մեջ թվակազմով զբաղեցնում են երկրորդ տեղը:

Դիվանագիտական հարաբերություններ Հարավսլավիայի եւ Սլովենիայի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: ՀՀ ԱԳՆ մամլո ծառայությունից տեղեկացնում են, որ հուլիսի 16-ին Աթենքում նոտաների փոխանակման միջոցով դիվանագիտական հարաբերություններ են հաստատվել Հայաստանի Հանրապետության եւ Հարավսլավիայի Դաշնակցային Հանրապետության միջեւ: Արարողությանը հարավսլավական կողմից ներկա էր արտակարգ եւ լիազոր դեսպան պրն. Միլուտինովիչը, հայկական կողմից՝ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արման Կիրակոսյանը: Հուլիսի 18-ին Աթենքում նույն ձեւաչափով դիվանագիտական հարաբերություններ են հաստատվել նաեւ Հայաստանի Հանրապետության եւ Սլովենիայի Հանրապետության միջեւ: Սլովենիայի դեսպանատնում դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման արարողությանը ներկա են եղել, սլովենական կողմից՝ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան պրն. Վրխունեցը, հայկական կողմից՝ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան պրն. Ա. Կիրակոսյանը:

«Քրոմոս» աստղադիտակ-արբանյակ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի կառավարությունը հավանություն տվեց «Քրոմոս» աստղադիտարան-արբանյակ ստեղծելու ծրագրին:

Գառնիի տիեզերական աստղագիտության ինստիտուտում մշակված նախագծի համաձայն, աստղադիտարան-արբանյակը պետք է դուրս բերվի այն նույն ուղեծիրը, ինչ որ «Միր» տիեզերակայանը, եւ պարբերաբար՝ ամիսը երկու-երեք անգամ կցվելու է նրան: Հեռադիտակների կասետները փոխելուց հետո «Քրոմոսը» կշարունակի ինքնընթաց թռիչքը: Ինստիտուտի տնօրեն ակադեմիկոս Գրիգոր Գուրզադյանի ասելով, այդ կերպ ստացված տեղեկություններն այնքան հարուստ կլինեն, որ աշխարհի բոլոր աստղադիտարանները դրանք չեն հասցնի մշակել երկար տարիների ընթացքում»:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Պետք է ընդունել նորը, բայց չմոռանալ հնի դրականը

Հուլիսի 18-ին հանրապետական մանկական կլինիկական հիվանդանոցում տեղի ունեցավ փորձառության եւ սուր ընչառական հիվանդությունների բուժման խնդիրներին նվիրված սեմինարի հանդիսավոր բացումը, որը կազմակերպել էին ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամը (ՅՈՒՆԻՍԵՖ), Համաշխարհային առողջապահության կազմակերպությունը, միջազգային Կարմիր խաչը եւ Կարմիր մահիկը: Սեմինարի աշխատանքներին մասնակցելու նպատակով Հայաստան է ժամանել ՀԱԿ-ի եվրոպական տարածքի տնօրեն պրն. Ասվալը, որի աշխատանքային շրջագծի մեջ են մտնում աշխարհի շուրջ 50 պետություններ: Առողջապահության նախարարության պատվիրակությունը պրն. Ասվալի հետ արդեն եղել է Հայաստանի մի շարք շրջաններում Կալինինո, Ստեփանավան, Վանաձոր, իսկ սեմինարի բացման արարողությունից հետո պիտի այցելեին Երեւանի Արաբկիրի հիվանդանոց, Գինեկոլոգիայի եւ մանկաբարձության կենտրոն, Հանրապետական հիվանդանոց, Համաճարակային եւ հիգիենիկ կենտրոն:

Սեմինարի բացմանը Հայաստանի առողջապահության նախարար Ա. Բաբլոյանը լրագրողներին հայտնեց, որ բացի վերոհիշյալ խնդիրների լուծումից, ՀԱԿ-ի հետ, որին Հայաստանը անդամակցում է արդեն մոտ 2 տարի, խրախուսվում են նաեւ նորածինների բնական սնուցման, ազգային հիվանդությունների, սրտի դեմ պայքարի եւ դիաբետի նոր ծրագրեր: Նա հայտնեց, որ այսօր պիտի ստորագրվի այդ կազմակերպությունների մի նոր համաձայնագիր, որը կնպաստի առավել սերտ համագործակցությանը:

Սեմինարը նախագահում էր մոր եւ մանկան գծով առողջապահության փոխնախարար Վահագն Դեմիրճյանը, որը իր բացման խոսքում ասաց, որ այս ծրագիրը ֆինանսավորվում է ճապոնական կառավարության կողմից: Նա վերջում նշեց, որ Հայաստանը ընդունելով նոր ռեֆորմները, չի հրաժարվում նաեւ խորհրդային առողջապահության դրական ժառանգությունից: Պետք է ընդունել նորը, բայց չմոռանալ հնի դրականը:

Պրն. Ասվալը շեշտեց, որ Հայաստանում այս ծրագիրը անցնում է ֆանտաստիկ արագությամբ եւ դրական ընդ որում, սեփական կարողությունների հիման վրա: Այդ խումբ խնդիրներին առողջապահության հարցերով Կովկասում միջազգային Կարմիր խաչի համակարգող Պյերո Կալվին, ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի փորձագետ Նվա Կոլովան եւ ուրիշներ:

ԱՐԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագրական խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562541, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ՊԱՎԵԼ ԳԱԼՍՏՅԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ

Երկաքուղայինները կարծես համոզվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Ներկայումս տարբեր մակարդակներում աշխատանքներ են տարվում հուլիսի 20-ից անմիջապես գործադրել սկսելու եւ իրենց, սոցիալ-տնտեսական պայմանները բարելավելու պահանջով հանդես եկած երկաթուղայիններին համոզելու՝ հրաժարվել գործադուլի գաղափարից: Ինչպես հայտնեց Երկարգծի վարչության փոխտնօրեն Հակոբյանը, տարվող աշխատանքի արդյունքում երկաթուղայինները կարծես սկսում են համոզվել, որ այդ դժվար պայմաններում գործադուլը հանրապետության համար շատ ծանր հետեւանքներ կարող է ունենալ: Ըստ փոխտնօրենի, վարչության բոլոր հաշիվները, օգուտներն ու վնասները հայտնի են աշխատողներին, այնպես որ ներկայումս պարզապես անհնարին է դրական լուծում տալ երկաթուղայինների պահանջներին: Ավելին, մինչեւ գործադուլային պահանջով հանդես գալը վարչությունն իր ունեցած միջոցներով վերջին երեք ամիսներին արդեն տարբեր չափերով բարձրացրել է աշխատավարձերը: «Վարչությունն այլ միջոցներ չունի, իսկ կառավարությունն առայժմ ոչինչ չի հուսկացնում», Փաստի թղթակցին ասաց պրն. Հակոբյանը:

Սփյուռքից ստացված դեղորայքի գրեթե կեսը պիտանի չէ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես Փաստի թղթակցին տեղեկացրեց ԼՂՀ առողջապահության նախարար Վյաչեսլավ Աղաբալյանը, սփյուռքից որպես մարդասիրական օգնություն ստացվող դեղորայքի մոտավորապես 40-45 տոկոսը օգտագործման պիտանի չէ: Աղաբալյանի խոսքերով, գոյություն ունի հստակ համձնաժողով, որը զբաղվում է ստացվող դեղորայքի գրանցմամբ, դասակարգմամբ, տեսակավորմամբ եւ հստակ պատասխաններում այրելու ճանապարհով ոչնչացնելով այն դեղորայքը, որ արդեն պիտանի չէ: Միաժամանակ, ԼՂՀ-ն եվրոպական անգամ ստացավ 20 տ մարդասիրական բեռ, որը հիմնականում բաղկացած էր դեղորայքից եւ վիրակապման նյութերից: Օգնությունն ուղարկել է «Բժիշկներ առանց սահմանի» միջազգային կազմակերպությունը:

■ *Հուլիսի 18-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հաստատել է Հայաստանում Երեւանի հիմնադրման 2750 ամյակի նախապատրաստական աշխատանքները կազմակերպող պետական հանձնաժողովի կանոնադրությունը: Տեղեկությունը ստացվել է ՀՀ նախագահի մամլո ծառայությունից:* ԱՏ

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ակադեմիայի նոր կանոնադրություն

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ակադեմիական ոլորտում բոլոր պաշտոններն ընտրովի են լինելու: Այդ մասին հաղորդեց Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս քարտուղար Վլադիմիր Բարխուդարյանը: Գիտությունների ակադեմիայի նախագահության ընդհանուր ժողովը մինչեւ սեպտեմբեր կհաստատի ակադեմիական բաժանմունքների, պրոբլեմային խորհուրդների նոր կանոնադրությունները ու գիտական ոլորտի ընտրությունների կարգը: Մասնավորապես, հետազոտական ինստիտուտներին կթույլատրվի ինքնուրույն որոշել իրենց աշխատանքների թիվը, ընտրել փոխտնօրեններ, գիտական քարտուղարներ եւ բաժինների վարիչներ: Ինստիտուտներին իրավունք է տրված ինքնուրույն գիտական համագործակցություն իրականացնել արտասահմանյան գործընկերների հետ: Վ. Բարխուդարյանի խոսքերով, Գիտությունների ակադեմիան ձգտում է, որ գիտահետազոտական ինստիտուտների ֆինանսավորման հարցերը լուծվեն անմիջականորեն ակադեմիայի կողմից: Ներկայումս դրանով զբաղվում է էկոնոմիկայի նախարարությունը, որի փորձագետներն են որոշում այս կամ այն թեմայի նպատակահարմարությունը: Հենց իր՝ ակադեմիայի կողմից ֆինանսների հատկացումը եւ թեմաթիկաների պլանավորումը նպատակահարմար է եւ պատվախնդրության հարց չէ, իր կարծիքը հայտնեց ակադեմիկոս քարտուղարը: Նրա կարծիքով, էկոնոմիկայի նախարարությունը հազիվ թե ունենա անհրաժեշտ թվով մասնագետներ, որոնք ընդունակ լինեն լավ կողմնորոշվելու հետազոտական ոլորտում:

digitised by A.R.A.R.@

ԲԱՔՈՒ

Մահափորձ Ալեքրեմ Գումաթովի դեմ

ԲԱՔՈՒ, 18 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Լենքորանի գործով» ձերբակալված եւ ներկայումս Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարության հենյական մեկուսարանում պահվող Ալեքրեմ Գումաթովին հուլիսի 12-ին փորձել են սպանել թունավորված սննդով: Այդ մասին հայտնեց նրա կինը՝ Մուղաբա Ռասուլովան, վկայակոչելով ոչ պաշտոնական աղբյուրներ: Հելսինկյան փաղափացիական համաժողովի Ադրբեջանի ազգային կոմիտե ուղարկված հայտարարության մեջ Ռասուլովան խնդրում է պաշտպանել իր ամուսնու՝ երեք փոքր երեխաների հոր կյանքը: Նույն խնդրանքով համաժողովին, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեին, Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի դեսպանություններին է դիմել «Մուղանի Թալիշական Հանրապետության գործով ձերբակալված անձանց պաշտպանության հասարակական կոմիտեն»: Կոմիտեն դիմել է նաեւ խորհրդարանի ազգային անվտանգության եւ պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ Սաբլաբ Մուրալիմովին, խնդրելով այդ հարցը բարձրացնել Միլլի մեջլիսում: Հելսինկյան փաղափացիական համաժողովի Ադրբեջանի ազգային կոմիտեից խաբար սերվիսում ստացված տեղեկությունների համաձայն, ավելի վաղ փորձել էին Գումաթովին ենթարկել հարկադիր հոգեբուժական փորձաքննության, նպատակ ունենալով նրան հոգեբուժարան փոխադրել օգոստոսին նշանակված դատավարությունից առաջ: Նույն հենյական մեկուսարանում գտնվող ժողճակատի փոխնախագահ, Լաչինի ինքնապաշտպանության գումարտակի նախկին հրամանատար Արիֆ Փաշաեւի առողջական վիճակը նույնպես վատացել էր այդ գիշեր, րիլի լույս 17-ի գիշերը, ըստ որում չնայած «դիեսիկ գաստրիտ» ախտորոշմանը, թունավորման կասկածներ էին եղել:

Զվիադականները քաշվել են Աջարիա

Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի զինված կողմնակիցները երկրի արեւմտյան շրջաններից քաշվել են Աջարիա, սակայն Թուրքիային սահմանակից այս ինքնավարությունում վրաց իշխանությունը չի տագնապել Վրաստանի ղեկավարության դեմ, ընդդեմ հուլիսի 18-ին, ցերեկվա մոտավորապես ժամը 16-ին: Փախստականների ստույգ թիվը առայժմ հայտնի չէ: Զսպված աղբյուրների համաձայն, նրանք եղել են 6-13 հոգի: Փախուստի ժամանակ բռնվել է միայն մեկ մարդ: Ներքին գործնախարարությունում նաեւ հաղորդեցին, որ փախուստի դեպքին հանցագործները նոնակ են պայթեցրել մեկուսարանի երկու մոտ, որի հետեւանքով վիրավորվել են մի պահապան եւ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շեւարդնաձե. «Իրադրությունը տագնապ չի հարուցում»

փարին: «Զախջախված զվիադականների ամենամ մասը բաժանվել է Աջարիա, սակայն հանրապետության իրադրության վրա դրանք բնավ չեն ազդել, բնակչությունից որեւէ աջակցություն չեն ստանում», այսօր հայտարարեց էդուարդ Շեւարդնաձեն: «Իրադրությունը հանրապետությունում մնում է միանգամայն հանգիստ, բնական, տագնապ չի հարուցում», ավելացրեց նա:

Թբիլիսիից Բաթում է գործուղվել ներկայացուցչական պատվիրակություն, որի կազմում են փոխվարչապետ Ալեքսանդր Մարգիանին, պետանվտանգության ծառայության նախագահ Իգոր Գեորգաձեն եւ խորհրդարանի պատգամավոր Ջաբա Իոսելիանին:

Ինչպես ասաց Շեւարդնաձեն, պատվիրակությունը «արգասավոր բանակցություններ» է վարել Աջարիայի ԳԽ նախագահ Ասլան Աբաշիձեի հետ:

Փախուստ Թբիլիսիի բանտից

Մի խումբ կալանավորներ փախել են Թբիլիսիի Օրթաճալայի բանտի հենյական մեկուսարանից: Ինչպես հաղորդեցին Վրաստանի ներքին գործնախարարությունում, դա տեղի է ունեցել հուլիսի 18-ին, ցերեկվա մոտավորապես ժամը 16-ին... մի կին: Հանցագործները զինված են եղել:

Հանրապետության ներքին գործերի նախարարի հրամանով Վրաստանի մայրաքաղաքի բոլոր «մուտքերը» փակված են, վերահսկողության տակ են գտնվում օդանավակայանը եւ երկաթուղային կայարանը: Փախուստի փաստի առթիվ քննություն է սկսվել:

Կոդորի կիրճից կհանվի զինտեխնիկան

Օրերս նախատեսված է Կոդորի կիրճից դուրս բերել վրացական եւ աբխազական կողմերին պատկանող ծանր տեխնիկան: Այդ մասին հաղորդեց Սուխումում ռուսաստանյան զորքերի խմբի մամուլ կենտրոնի պետ տեղակալ Ալեքսանդր Դեմյանովը:

Նրա ասելով, դրանից հետո հնարավոր է, որ սկսվի խաղաղապահ ուժերի մուտքը Կոդորի կիրճ: Սակայն, ինչպես հայտնի դարձավ Վրաստանի պաշտպանական գերատեսչության իրազեկ աղբյուրներից, կիրճում պաշտպանական դիրքեր պահող վրաց աշխարհազորայինները չեն ուզում զինաթափվել եւ հեռանալ տեղաբաշխման վայրից:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից, Մոսկվա

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Սուրաթ Հուսեյնովը ուժ գործադրեց փոխնախարարի դեմ

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 14-ին արտաքին գործերի ու ժողովրդավարության կենտրոնում հայ-ադրբեջանական պատերազմի հաշմանդամների հետ կազմակերպված հանդիպման ժամանակ մի քանի տեղի ունեցավ «Անա վերին» կուսակցության նախագահ, Ադրբեջանի ակադեմիայի ու բնակչության սոցիալական պաշտպանության փոխնախարար Ֆազաիր Աղամալիի եւ հանրապետության վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի միջեւ: Հուլիսի 18-ին Աղամալիի անցկացրած մամուլի ասուլիսում մամուլի ներկայացուցիչներին հաղորդեցին, որ հանդիպման ընթացքում նախարարների կարծիքի դեմ վարն իրեն թույլ էր տվել վիրավորական արտահայտություններ անել փոխնախարարի հասցեին, իսկ այնուհետեւ Հուսեյնովի հրամանով նրա թիկնապահները դուրս էին Աղամալիի ձեռքերը եւ ընկել դուրս բերել: Վարչապետը նաեւ հայտարարել էր, թե Աղամալիին ազատում է զբաղեցրած պաշտոնից, ինչը միայն նախագահի առանձնաշնորհն է: «Անա վերին» կուսակցության նախագահը հաղորդեց նաեւ, որ կուսակցության կենտրոնական խորհրդի հուլիսի 16-ին կայացած նիստում ընդունվել է կուսակցության հայտարարությունը իշխանական կազմակերպություններին եւ հասարակայնությանը, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւին, խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւին եւ Ադրբեջանի Ազգային ժողովի պատգամավորներին հասցեագրված դիմում: Այդ փաստաթղթերում մասնավորապես խնդրվում է պաշտոնանկ անել վարչապետի գործողությունները: Վերջում Աղամալին ասաց, որ ներկայումս ինքը քննում է այն հարցը, որ Հուսեյնովին դատի տա ֆիզիկական բռնության եւ պատճառած բարոյական վնասի համար:

Նավթի հարցը լուծվում է

ԲԱՔՈՒ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Ավարտվեցին բանակցությունները արեւմտյան նավթային կոնսորցիումի եւ ադրբեջանական պետական նավթային ընկերության միջեւ, որոնք ուղղված էին Կասպից ծովի երեք նավթահանքերի շահագործման պայմանագրի ստորագրմանը: Կոնսորցիումի եւ Ադրբեջանի նավթային ներկայացուցիչները հայտնեցին նախագահ Ալիեւին, որ ընդհանուր համաձայնություն է ձեռք բերվել պայմանագրի տեխնիկական, առեւտրային եւ իրավական հիմնադրույթների շուրջ: Հուլիսի 18-ին մեկնարկեց եզրափակիչ հանդիպումը ԱՄՆ-ի Հյուսթոն քաղաքում եւ կշարունակվի մինչեւ օգոստոսի կեսերը:

■ *Հուլիսի 18-ին Ղազախստանում երեք անգամ բարձրացվել է հացի գինը: Մեկ կիլոգրամանոց բոքոնն այժմ արժե 1 թենգե 150 թիյնի: Նախագահի աշխատակազմի պաշտոնյաներն էին: Սակայն առաջադիմված թոշակառուների հացի բանկագինը համար փոխհատուցում առայժմ չի նախատեսվում:*

ՀԱՄԱՌՈՏ

Քիշնեւը կարող է գնալ զիջման

ՔԻՇՆԵՎ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Մոլդովայի պաշտոնատարները հայտարարել են, որ կարող են համաձայնել Ռուսաստանի 14-րդ բանակը եւս երկու տարի Մոլդովայի տարածքում թողնելու հետ: Մինչ այդ Քիշնեւը պնդում էր, որ այդ ժամկետը պետք է սահմանափակվի 1,5 տարով: Ռուսաստանն իր հերթին պնդում է եռամյա ժամկետի գործադրման անհրաժեշտությունը:

Ռուս-լատվիական ռազմական գործակցությունը բացառվում է

ՌԻԳԱ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Լատվիայի վարչապետ Բիրկավսը հայտարարել է, որ Լատվիան չի համագործակցի Ռուսաստանի հետ ռազմական բնագավառում, չնայած երկու երկրներն էլ մաս են կազմում ՆԱՏՕ-ի «Համագործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի: Բրյուսելում Բիրկավսը հայտնել է լրագրողներին, որ երկրի արտաքին քաղաքականությունը հիմնվում է արեւմտյան արժեքների վրա: Նա նշել է նաեւ, որ չնայած դրան, երկու երկրներն էլ բարիդրացիության կարիք ունեն:

Ելցինը կվերցնի նախաձեռնությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Եթե ՌԴ Պետդուման չընդունի համապատասխան օրենքը, ապա սեփականաշնորհման երկրորդ փուլը Ռուսաստանում կարող է սկսվել նախագահի հրամանագրով: Այսպիսի հայտարարություն է արել ՌԴ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Սերգեյ Ֆիլատովը: Նրա խոսքերով, հետչեկային սեփականաշնորհում սկսելու մասին հրամանագրի նախագիծն արդեն պատրաստ է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հայաստան. 1994 թե՞ 1988

Արդեն մի քանի ամիս ուրբաթ է, ինչ երեւանի Ազատության հրապարակում կրկին հանրահավաքային կրքեր են բորբոքվում: ԱԺՄ-ն խիստ ակտիվացրել է իր գործունեությունը եւ փորձում է կրկնել նույնը, ինչ 1988 թվականին:

Մի շարք ելույթ ունեցողներ ԱԺՄ-ի ամբողջ գործունեությունն անվանում էին հիմնականում շարժում: Այդպես վարվեց իր ժամանակին «Ղարաբաղ» կոմիտեն եւ կուսակցություններին ու հասարակական կազմակերպություններին կոչ արեց միավորվել: Այն ժամանակ դրանցից մոտ 60-ը միավորվեցին մեկ դաշինքի մեջ եւ զգալի հաջողության հասնելով խորհրդարանային ընտրություններում, ընդհանուր ցանկերով օրենսդիր մարմնի նախագահի պաշտոնում ընտրեցին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին:

Թե ինչպես վարվեցին «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամներն իրենց «դաշնակիցների» հետ, արդեն հայտնի է: Այն ժամանակ ՀՀՇ-ն կազմակերպական առումով դեռ այնքան էլ ձեւավորված չէր, եւ բոլոր ուժերի համախմբումը խիստ անհրաժեշտ էր, մանավանդ որ նախընտրական պայքարի «ֆինանսները», մեղմ ասած, քիչ էին, ուստի նախընտրական քաղաքականության ամենաարդյունավետ միջոցը հանրահավաքներն էին, որտեղ լսարանը բավական լայն էր ու մեծ: Արանում որեւէ վատ բան չկա:

Սակայն այս ամենը 1988 թվականին էր եւ հետագա տարիներին:

Մենք ի՞նչ ունենք այսօր: Գրեթե այն ամենն, ինչ ունեինք այն ժամանակ՝ ղարաբաղյան շարժման սկզբնական փուլում, բայց նաեւ կազմավորված քաղաքական կուսակցություններ ու շարժումներ, անչափ բարդ տնտեսական ու քաղաքական իրավիճակ: Միեւնույն ժամանակ, չնայած 1988 եւ 1994 թթ. իրավիճակների տարբերություններին, այն հանգամանքը, որ ղեկավարները նույնն են, վճռական դեր է խաղացել կառուցվածքային ու բեմական ոլորտներում: Եւ սա պատահական չէ, քանզի ԱԺՄ-ի գործիչները շատ են ցասում եւ նախընտրական արշավ են սկսել, թեեւ համարվում է, թե ամենախաղաղասիրիրն ու ընդունելին կուսակցական սեփական կառույցների ստեղծումն էր եւ սեփական ազդեցության քաղաքական աշխարհագրության ընդլայնման ցանցերը: Սակայն այս ամենի համար անհրաժեշտ է զգալի ժամանակ, որ գրեթե չի մնացել մինչեւ հանրապետության խորհրդարանի արձակումը (10 ամիս):

Ահա թե ինչու հարկավոր են «արտակարգ» միջոցառումներ՝ հանրահավաքներ եւ այն ամենը, ինչ արդեն մեզ ծանոթ է այդ ոլորտում: Վերջին հանրահավաքում ԱԺՄ-ն հիմնականում բացատրում էր, թե ինչպես պետք է «անցնել» իշխանության գլուխ:

Ինչպես եւ 1988 թ., առաջարկվում է ստեղծել շարժման համակարգիչ կենտրոն: Այն ժամանակվա պես սրա նիչ ճնշող մեծամասնություն ինչքեց կառավարության հասցեին: Սակայն այն տարբերությամբ, որ անվայել արտահայտություններ արվեցին ղեկավարության կողքերս անձանց հասցեին: Սա, իհարկե, հետընթաց է: Ամեն ինչից երեւում է, որ հանրապետության սահմաններում «մեծ» քաղաքականության ծգտելով, նրանք չեն ուզում հրաժարվել քաղաքական պայքարում ծեծված բերված հնարքներից ու հնարքներից: Ուղեկից կոնսիլիգենսն ակնհայտ է, հասկանալի է, ձգտում է իշխանության, որն իրենից խլել են «անարդարացիորեն»:

Դաշինք կազմելու մյուս կուսակցություններին եւ հասարակական կազմակերպություններին ուղղված կոչերն ակնհայտորեն ունեն մեկ նպատակ՝ օգտագործել դրանց քաղաքական ազդեցության ոլորտները: Որոշ տվյալների համաձայն, ԱԺՄ-ն համակիրներ ունի հիմնականում Երեւանում: Մայրաքաղաքից դուրս շրջաններ ունեն հիմնականում ավանդական կուսակցությունները՝ ռամկավարները, դաշնակցականները, կոմկուսը, ինչպես նաեւ ՀՀՇ-ն: Մյուս, շատ կարեւոր հանգամանքն այն է, որ ԱԺՄ վերնախավի մի շարք անդամներ ներկայումս ընդգրկված են հանրապետության ղեկավարության կողմից, որն առայժմ լռում է, ըստ երեւույթին «Բուտիրկայի էֆեկտից» խուսափելու համար (Սովետական):

Եւ վերջապես ժողովրդի մասին: Պատահական չէ, որ վերջին հանրահավաքի հետեւանքներից ոչ մեկը ժողովրդին որեւէ բան չառաջարկեց ավելի լավ կյանքի վերաբերյալ, փոխարենը կոչեր արվեցին ուսադիր լինել իշխանության մարմինների ընտրություններում եւ ընտրել արժանավորներին:

Մենք գտնում ենք, որ հանրապետությունում արժեզրկման մակարդակն այնքան բարձր է, որ ժողովրդի համար ամեն ինչ գրեթե միեւնույն է: Նա այժմ ընդդիմադիր է այն ամենին, ինչ կոչվում է իշխանություն, քանզի կորցրել է հույսը: Ո՞վ կվերականգնի այդ հույսը: Համենայնդեպս, ոչ ԱԺՄ-ն:

ՌՈԶԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի հուլիսի 1-ից մինչեւ հուլիսի 31

Երեւանից (Զվարթնոց)						Երեւան		
Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
-2-----	ՏՈՒ-154	00.05	02.55	R3 1241	ՍՈՉԻ	R3 1242	21.40	*02.10
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-154	00.05	06.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	18.00	*02.10
-2--5--	ՏՈՒ-154	13.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	*00.35
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	11.45	13.10
1234567	ՏՈՒ-154	06.20	09.00	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.20	12.45
---45--	ՏՈՒ-154	13.00	16.15	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.50	22.15
123--67	ԻԼ-86	13.00	16.15	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.50	22.40
--3--6-	ՏՈՒ-154	08.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	*02.56
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	13.50	18.00	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	23.00	*00.30
---4---	ՏՈՒ-154	12.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	22.30
----5--	ՏՈՒ-154	11.00	17.15	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	19.30	22.50
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
---4---	ԻԼ-86	04.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00

Երեւանից (Էրեբունի)						Երեւան		
Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
1-3-5--	ՅԱԿ-40	10.45	11.35	РЮ-27	ԹԲԻԼԻՍԻ	РЮ-28	13.35	14.25
1234567	ՅԱԿ-40	08.00	09.30	РЮ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-46	11.30	13.00
1234567	ՅԱԿ-40	11.30	13.00	РЮ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-44	15.00	16.30
1234567	ՅԱԿ-40	14.30	16.00	РЮ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-48	18.00	19.30
1234567	ՅԱԿ-40	08.30	10.15	РЮ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-18	11.45	13.30
--3-5-7	ՅԱԿ-40	14.45	16.30	РЮ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-4	18.45	20.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	09.00	10.15	РЮ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	РЮ-30	11.45	13.30

* ժամանումը հաջորդ օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին:
Հեռ. 53-05-82, 53-06-62

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Էջեր ղարաբաղյան հրապարակումների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

«Երբ Ղարաբաղում վիճակը շատ բարդանա, ինձ ձայն տուր»

Այդ օրերին ուղիղ երկու տարի դարձավ, որ վիրահատել էին սիրտս եւ որի ընթացքում կլինիկական մահ էի ունեցել: Այդքան ժամանակ ամեն ինչ կարծես կարգին էր, բայց Գետաշենից հետո ես նորից բռնեցի սիրտս, վիճակս բարդացնելով հարազատներից եւ մտերիմներից: Այնպիսի տրամադրություն ունեի, ասես ծնոտով կենդանի շնչառում էր դաստիարակվածությունը: Բանակի բարոյազրկությունից ավելի սարսափելի բան չկա: Խոսքը վերաբերում է կոնկրետ 4-րդ բանակի 23-րդ դիվիզիային, որ տեղակայված էր Ադրբեջանում, գեներալ Սոկոլովին, գնդապետ Բուդեյկինին, որոնց ղեկավարում էին ոչ այնքան Յազովը կամ Գրոմովը, որքան Մութալիբովն ու Պոլյանիչկոն: Դաստիարակվածության զգացումը արվեց այն ժամանակ, երբ 4-րդ բանակը ոչ միայն ջարդում էր Ղարաբաղը, այլեւ երկրորդ ճակատը բացեց Հայաստանի Հանրապետության դեմ վրա, այնուհետեւ զրահամեքենաներն ու հետեւակի մարտական մեքենաները, ապա ավելի օժանդակները, իսկ նրանց հետեւից՝ ղեկավարները:

Քոկսն անհապաղ հանձնաժողով կազմեց, որի մեջ մտան Անգլիայի, ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի, Նորվեգիայի, Շվեդիայի ներկայացուցիչները: Ինձ առաջարկեց կազմել ֆաքսի նախագիծը Գորբաչովի անունով, առանց որի համաձայնության դժվար կլիներ իրագործել նման մի ուղեւորություն, որովհետեւ բոլորի բոլշեւիզմը մինչեւ Մոսկվա էր: Կես ժամ հետո ֆաքսը ուղարկվեց Գորբաչովի ընդունարան:

Հաջորդ օրը սպասեցինք պատասխանի: Չկա: Պատասխան չստացվեց նաեւ մեկ օր անց: Երրորդ օրը բարոնուհին նոր հեռագիր գրեց, որում նախազգուշացնում էր, թե ստիպված կլինի հրապարակել Սախարովյան միջազգային ժողովի ներափակիչ նիստի նամակի տեքստը: Մի ժամ հետո հայտնի դարձավ, որ Գորբաչովը թույլատրել է ուղեւորությունը «տարածաշրջան», բայց ոչ մի պարզաբանում, թե ով եւ որտեղ զինի կողմն է»:

Լոնդոն թռչելուց առաջ լեդի Քոկսը ասաց. «Երբ Ղարաբաղում վիճակը շատ բարդանա, ինձ իմաց տուր»: Ես այդ խոսքերն ընդունեցի որպես [illegible] նշան: Ոչ ավելին:

Ոչ, ղարաբաղցին չի թուլանա

Ինքնաթիռի տաք ու սառնաշնչի ամառն է: Ամեն օր զոհեր: Ավերածություններ: Անասունների հափշտակում: Պատանդներ: Հացահատիկի այրված դաշտեր: Սա արդեն Պոլյանիչկոն է, փորձ ձեռք բերած Աֆղանստանում: Վառված հողի տակտիկան: Այդ մոլագարը, Ղարաբաղից ԽՍՀՄ ժողովրդական դեպուտատ Վաչագան Գրիգորյանի միջոցով հայտնել էր ինձ, թե ամեն ինչ անում է հօգուտ հայերի: Հայկական գյուղերը հրդեհում է հայերի համար, հայերին սպանում է հայերի համար: Այդ այլասերված բռնակալը հավասարապես ատում էր եւ հայերին, եւ ադրբեջանցիներին, եւ նույնիսկ ռուսներին: Պոլյանիչկոն հատկապես եռանդով սահմանի երկարությամբ: Եւ վերջապես, դաստիարակվածության զգացումը, որ անկասկած, վաս խորհրդանիշ է, ասես երկաթով ապակու վրա՝ ճանկռում էր իմ հոգին, որում ակամա՝ հասունանում էր Գորբաչովի սատանության գաղափարը: Ես գիտեմ, թե ինչ բան է, երբ մարմինդ միաժամանակ դատվում է եւ տաք, եւ սառը քրտինքով: Գիտակցում էի, որ ուրիշ ելք չունեմ: Ոտքերիս տակից գնում է ոչ թե վարչական սահմաններով եզրափակված ինչ-որ տարածք, այլ Հայրենիքը: Քանի՜-քանի գյուղը խանձված է, նույնքան գերեզմանոցներ, ճակատագրեր: Որքա՜ն պատանդներ: Եւ ով, ո՛վ, բայց ես լավ գիտեի, որ դրա անմիջական մեղավորը Գորբաչովն է: Այդ մտքերով ես իմ անփոփոխ ուղեկցից (չեմ սիրում թիկնապահ բառը) Լեւոն Հայրապետյանի հետ գնացի Համբերի կենտրոն:

Լեդի Քոկսի հանձնաժողովն աշխատում էր արդեն երրորդ հարկում: Հանձնաժողովի նախագահը ամառային տոթ օրը չոր բեբեռ զգեստ հագած հիսնամյա կին էր, որ հերթական արտահայտությունն ավարտելուց հետո սովորաբար հայացքն ուղղում էր թարգմանչին ու լայն ժպտում: Երկար սեղանի շուրջը նստած էին տարբեր երկրներից եկած տասն մարդ: Նա ուշադիր լսում էր բոլորին: Վերջում պետք է խոսեի ես: Նախքան ոտքի կկանգնեի եւ ելույթ կունենայի, սենյակ մտավ Ելենա Բոները: Նկատեցի, որ նա տեղավորվելով դռան մոտ, շտապ-շտապ երկտող գրեց: Մի րոպե անց չորսակ ծալված թուղթը փոխանցեց ինձ: Սկսեցի կարդալ. «Ելույթ ունեցիր, պատմիր վերջին իրադարձությունների, վերջին փախստականների վրանային ավանի մասին եւ առաջարկիր, որ Քոկսը անհապաղ հանձնաժողով կազմի ու ինքն էլ առաջնորդի իրադարձությունների վայրը...»:

Ես ելույթ ունեցա: Պատմեցի Գետաշենի, Հադրութի շրջանի Բերդաձորի ենթաշրջանի մասին: Ավելի շատ խոսեցի կոնկրետ ճակատագրերի մասին, անուններ թվարկեցի, բացատրեցի «Օղակ» օպերացիայի իմաստն ու էությունը, երբ չորս կողմից գյուղ են մտնում տանկերը, դեմ առ դեմ կրակում մարդկանց տների

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիս, 2, 7, 13, 16 հուլիս

դիսի ձեռակերտի փաստաթղթերը, հանձնաժողովն ինչպես պետք է հասնի «տարածաշրջան»: Գործը դժվարացնում էր նաեւ այն հանգամանքը, որ օրը շաբաթ էր, երեկոյան կողմ:

Թեեւ ինչպես հասանք Երեւան՝ միայն ասեմ է հայտնի, չհաշված, իհարկե, իմ գրառումները: Կարեւորն այն է, որ գիշերվա երեքին մենք Երեւանում էինք: Իսկ առավոտյան վեցին խմբի մի մասը մեկնեց Գորիսի շրջան, որտեղ գտնվում էին Հադրութի եւ Բերդաձորի փախստականների մի մասը, մյուս մասը գնացել էր Ոսկեպար:

Հաջորդ օրվա ուշ երեկոյան լեդի Քոկսը «Հրազդան» հյուրանոցում հավաքեց ամբողջ խումբը: Լսելով խմբի բոլոր անդամներին, առաջարկեց դիմել Մութալիբովին, որպեսզի հանձնաժողովը մեկնի Բաքու: Ադրբեջանի կուսկոմի առաջին քարտուղարի օգնականը հատուկ ստորագրով պատասխանեց, թե երբեք ոչ մի Երեւանով Բաքու չի գա: Հաջորդ առավոտյան բարոնուհին հինգ [illegible] հետ մեկնեց Լաչինի շրջանի սահմանը, փայտի ծայրին սպիտակ կտոր ամրացրեց եւ անցավ սահմանը: Մի քանի կիլոմետր անցնելուց հետո ընկել էին խորհրդային զորքերի ու ադրբեջանական օմոնականների ձեռքը: Այստեղ Քոկսը վերջնականապես համոզվել էր, որ ոչ մի հաշտություն չի լինելու: Ադրբեջանցիները թույլ չեն տալու, որ հայերը նույնիսկ ողջ-ողջ հեռանան: Միայն արյուն:

Մեկ օր անց Քոկսը Մոսկվայում, մամուլի ասուլիսում պատմեց «տարածաշրջան» կատարած իր այցելության մասին, հանդիպում ունեցավ պաշտպանության նախարար Յազովի, ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի նախագահ Լուկյանովի հետ: Այդ հանդիպումները Անգլիայի պառլամենտի լորդերի պալատի երկրորդ խոսնակին վերջնականապես համոզեցին, որ Ղարաբաղը որպես լծակ է օգտագործվում ներգործելու համար եւ Հայաստանի, եւ Ադրբեջանի վրա: Եւ այդ ամենի մասին բազմաթիվ փաստաթղթերում հայտնեց աշխարհին, այսպես ասած, բացեիբաց, առանց հոգնության կրկնելով. «Ես ապրում եմ իմ մեծ ուսուցիչ ակադեմիկոս Սախարովի սկզբունքներով, որը գտնվելով ղարաբաղյան հողում, ասաց, թե ինքը չի կարող աջակից լինել դահիճին, նա էր գործում Կրեմլում, մեծապես հանդիպումներ էր ունենում, հատուկ հեռախոսով կապվում էր կուսակցության ու կառավարության ղեկավարների հետ: Ճարտկորեն օգտագործում էր Յազովին, Յանաեւին, Կրյուչկովին, Պուգոյին, Գրոմովին եւ էլի շատ զինվորական դեմքերի: Հունիսի վերջին մենք արդեն գիտեինք, որ հուլիսի չորսին Գորբաչովը հրաման է ստորագրելու, որն իր էությամբ ազդանշան էր հանդիսանալու Շահումյանի շրջանի ոչնչացման համար, այնուհետեւ շարունակվելու էր օպերացիան Մարդակերտի շրջանում: Երբ հուլիսի չորսին ժամը չորսին ես «Մայակով» լսեցի նախագահի հրամանի տեքստը, առաջ առաջինը մտածեցի, որ նախագահը կամ խելագարվել է, կամ թույլ է, կամ էլ պարզապես խամաճիկ: Իմանալով, որ Շահումյանի շրջանը, որ խիտ բնակեցված է հայերով, չի մտնում ԼՂԻՄ-ի մեջ, երկրի նախագահը, որը սահմանադրության վրա երդվել է, թե ինքն իր քաղաքացիների անվտանգության ու պաշտպանության երաշխիքն է, հրաման է ստորագրում, որի համաձայն ներքին զորքերը դուրս են բերվում Շահումյանի շրջանից, իր քայլերը արդարացնելով, թե իբր այնտեղ արդեն վիճակը կարգավորված է եւ թե Մութալիբովը խոստացել է այնտեղից չտեղահանել հայ բնակչությանը:

Ես չէի հեռանում հատուկ ապարատից: Պաշտպանության նախարար Յազովը, ներքին գործերի նախարար Պուգոն, ՊԱԿ-ի նախագահ Կրյուչկովը, Գորբաչովի օգնական Ղեթիլովը: Բոլորն անխտիր հավաստիացնում էին, թե ոչ ոք թույլ չի տա տեղահանել հիմնական բնակչությանը: Ըստ որում ավելացնում էին, թե բացառություն կկազմեն նրանք, ովքեր գյուղում հայտնվել են որպես մարտիկ: Իբր, դրա համար էլ, օրենքի հիման վրա կատարվելու է անձնագրային ռեժիմի ստուգում: Նրանց բացատրել, թե անձնագրային ռեժիմի ստուգումը հենց նշանակում է օրինականացված ցեղասպանություն, իրականում անհնար էր: Հրամանից երկու օր հետո լիովին հրդեհվեցին հայկական Բուզլուխ, Էրքեջ, Մանաշեն գյուղերը: Տանկերն արդեն գնում էին Վերիշենի վրա:

Շարունակելի

ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Ասորիները Մոսկվայում. Ովքե՞ր են նրանք

Մոսկվայի երիտասարդ ազգագրագետներ Ա. Աբրահամյանը, Գ. Միրզոյանը, Ի. Չոպը եւ ուրիշները որոշել էին լրացնել մոսկովյան ասորիների մասին բազմակողմանի տեղեկատվության պակասը: Երիտասարդ գիտնականները գրեթե երկու տարվա ընթացքում կատարեցին մոսկովյան ասորիների սոցիոլոգիական ուսումնասիրություններ: Նրանց աշխատանքների արդյունքները ուշագրավ են: Այդ մասին է գրում «Նեզավիսիմայա գազետա» թերթը:

Ասորիների՝ այդ հնագույն ժողովրդի մասին քչերը գիտեն: Ստույգ հայտնի է, որ տասնյակին միջին դարերում ասորիները բնակվում էին ժամանակակից Թուրքիայի եւ Իրանի հյուսիսում եւ Անդրկովկասում: Գյուղում նրանք զբաղվում էին հացագործությամբ, հողագործությամբ եւ անասնապահությամբ, իսկ քաղաքներում՝ մանր արհեստագործությամբ: 1915 թ., երբ թուրքերը կազմակերպեցին քրիստոնյա ժողովուրդների ցեղասպանությունը, ասորիներից շատերը հեռացան հայրենի վայրերից եւ բնակվեցին Ռուսաստանում, մասնավորապես՝ Կրասնոդարի երկրամասում:

Մոտ 3000 ասորիներ 1918-1920 թթ. վերաբնակվեցին Մոսկվայում: Ավանդաբար ասորիների հիմնական զբաղմունքը համարվում է կոշիկ սրբելը: Այդ կարծիքը խոր արմատներ է գցել. տարածված զավեշտներում կոշիկ մաքրողները ունեն տիպիկ արեւելյան դեմք: Նման հայացքը ճիշտ է միայն մասամբ, ավելի ճիշտ է 30-50 թթ. ժամանակաշրջանի համար: Բանն այն է, որ գաղթական ասորիները Մոսկվայում դրվել էին վերապրելու չափազանց խիստ պայմանների մեջ: Նրանց 90 տոկոսը անգրագետ էր, մի այդքանն էլ բացարձակապես ռուսերենին չէր տիրապետում: Այն մասնագիտություններում, որոնք կրթություն չէին պահանջում, զբաղված էին ազգային կամ սոցիալական այլ խմբեր: Օրինակ, դռնապանների մի զգալի մասը կազմում էին Պովոլժիեի թաթարները, հնավաճառները, ապակեգործները եւ բազմաթիվ այլ արհեստագործներ՝ ռուսաստանյան գյուղերից եկած անձինք էին: «Ազատ» էր մնացել միայն կոշիկ մաքրելը եւ մանր վերանորոգումը: Այդ ճյուղը այնպես արագորեն մենաշնորհվեց ասորիների կողմից, որ տասնյակին 1923 թ. տեղի ունեցան ընդհարումներ Մոսկվայի կենտրոնում ազդեցության ոլորտի համար ասորիների տարբեր խմբավորումների միջեւ: Այժմ Մոսկվայում գոյություն ունեն 103 կրպակներ, որոնց 80-ում աշխատում են ասորիները:

Գործի ֆինանսական-տնտեսական կողմի մասին խոսելը մի քիչ դժվար է՝ կրպակատերերը այնքան էլ չեն ձգտում լուսաբանել իրենց բյուջեն:

1938 թ. ասորիների մի զգալի մասը Մոսկվայից արտաքսվեց ստալինյան իշխանությունների հրամանով: Շատ ասորիներ արտաքսվեցին որպես արտասահմանյան լրտեսներ: Ներկայումս հարցման ենթակաների թվում կոշկագործները կազմում են 35 տոկոս: Մոսկվայում բնակվող 3196 ասորիներից կոշիկ սրբողներ կարող են աշխատել միայն 200-300 մարդ: Կոշկագործի մասնագիտության հեղինակությունը մեծապես նվազում է: Հարցման ենթարկվածներից 20 տոկոսը, հիմնականում բարձր հասակի մարդիկ, գտնում են, որ ավանդական արհեստների պահպանումը, որպես գերազանցող զբաղմունք, անհրաժեշտություն է: Իսկ ասորիների մեծամասնությունը նախընտրում է ստանալ բարձրագույն կրթություն եւ պատվաբեր աշխատանք կամ թե չէ զբաղվել ձեռնարկատիրությամբ: Ասորիների զբաղվածության կառուցվածքը այսօր պատկերվում է այսպես. ձեռնարկատերերը՝ 9,9 տոկոս, սպասարկման ոլորտը՝ 14,4 տոկոս, բուժաշխատողները՝ 4,5 տոկոս, գիտության եւ մշակույթի ոլորտի աշխատողները եւ բուհերի դասախոսները՝ 4,5 տոկոս, գործազուրկները՝ 6,3 տոկոս, կոշկագործները՝ 10-ից մինչեւ 35 տոկոս: Ասորիների համար ձեռնարկատիրության բնագավառում գերիշխողը միջնորդական առեւտուրն է եւ խաղաբիզնեսը: Ռուսաստանի խաղաբիզնեսը գլխավորում է ասորի Իգոր Բալոն, նա Մոսկվայում ունի «Նինե վիա» կազինոն: Խոսելով հանցագործության մասին, անհրաժեշտ է նշել անօրինական գործունեության որեւէ տեսակի բացակայությունը, որը մենոպոլիզացված լիներ ասորիների կողմից: Իսկ յուրաքանչյուր ժողովուրդ հանցագործներ ունի:

Մի քանի խոսք ասորիների հասարակական, մշակութային եւ հոգեւոր կյանքի մասին: 1988 թ. տվյալներով, նախկին ԽՍՀՄ սահմաններում կար 24000 ասորի, 9000՝ Ռուսաստանում: Մոսկվայում բնակվում էր 3196 մարդ, իսկ համայնքի ղեկավարների տվյալներով՝ 1994 թ. մինչեւ 6000 մարդ: Հիմնականում Մոսկվա են ժամանում նրանք, ովքեր հեռանում են Անդրկովկասի «թեժ կետերից»:

1991 թ. Մոսկվայում գործում է Ասորեստանի պատմության եւ մշակույթի ակադեմիան: Ասորիները խոսում են նորարամեական լեզվով՝ արդեն գոյություն չունեցող, սակայն երբեմնի շատ տարածված արամեական լեզվական ընտանիքի ճյուղից: Մոսկովյան ասորիների միջավայրում մայրենի լեզուն աստիճանաբար դուրս է մղվում ռուսերենի կողմից: Մոսկովյան ասորիների մոտ 80 տոկոսը չի կարողանում գրել մայրենի լեզվով:

Ասորիների տոները հիմնականում կրում են կրոնական բնույթ, սակայն որոշ ընտանիքներում նրանց սկզբնական նշանակությունը չեն հիշում: Նոր տարին նշվում է ապրիլի 1-ին:

Քննելով ժամանակակից մոսկովյան ասորիների պատմությունը եւ զարգացումը, գտնում են մոսկովյան ազգագետները, կարելի է եզրահանգել, որ նրանց զարգացման ուղիները ժամանակակից մեգապոլիսի ներսում նման են այլ ոչ մեծ համայնքների ուղիներին. տնտեսական եւ հասարակական-քաղաքական ոլորտներում նրանք բոլորն էլ գնալով ուծացվում են, ընդ որում մեծ ջանքեր թափելով մշակութային ինքնության եւ պատմական ժառանգության պահպանման համար:

ՆԱԻՐԻ

Բժիշկները երեխային փրկեցին ստույգ մահվանից

Ո՞ւմ հայտնի չէ հանճարեղ Թումանյանի «Նեսոյի խարաբաղնիքը» պատմվածքը: Քանի դեռ Կիրակոսը չէր խեղդվել, հավաքվածները պատմում էին, թե քանի-քանիսն են փրկվել խարաբաղնիքից: Իսկ Կիրակոսի մահից հետո հաշվում էին, թե քանիսն են մեռել խարաբաղնիքից:

Ինչու՞ այսպես սկսեցի: Որովհետեւ մեզանում արմատավորված է հանցավոր մի անփութություն, որ հաճախ մարդկային կյանքեր է խլում:

Գյուղատնտեսությունում տարածված հանցավոր այդ անփութության պատճառով քանի-քանիսն են մեռել թունաքիմիկատներից: Եւ հաճախ էլ զոհ են դառնում ոչ միայն մեծերը, այլեւ երեխաները:

Մի մաս երեխա եւ BИ-58 ֆոսֆոր օրգանական ահավոր թույն: Մահվան դաշույնն իջել էր փոքրիկի [illegible]: Դժվարությամբ, բայց շուտով երեխան մահամերձ վիճակում Բուժակայանից հասցվեց Նաիրիի շրջանային կենտրոնական հիվանդանոցի մանկական բաժանմունք: Թույնի ազդեցությունը արդեն խեղդում էր երեխային, գիտակցությունը կորել էր: Մեկ օրվա մեջ երկու անգամ մանուկը ընկավ կլինիկական մահվան վիճակի մեջ: Ոտքի էր կանգնել մանկական բաժանմունքի ամբողջ բուժանձնակազմը: Երեք օր ու գիշեր Նաիրիի շրջանային կենտրոնական հիվանդանոցի մանկական բաժանմունքի ամբողջ անձնակազմը եւ Հարությունյանների գերդաստանը ոտքի վրա էին: 72 ժամ հետո մարդիկ շունչ քաշեցին: Երեխայի կյանքը փրկված էր:

Եւ ներկա-բացակա անելու մարմաջից չէ, որ ուզում ենք երախտագիտության ջերմ խոսքեր ղղել բաժնի վարիչ Արարատ Հարությունյանին, բժշկուհի Աննա Հովհաննիսյանին, բուժքույրեր Անթառամ Շառոյանին, Աստղիկ Բաղդասարյանին, Լալա Սիմոնյանին, Վարդուշ Մարդոյանին, Աննա Քարտեզյանին, ինչպես նաեւ Չեղինե Հովհաննիսյանին եւ Նելլի Նազարյանին՝ նրանց կատարած բարիքի, մարդկային ուղղամտության ու ջերմության պարգեւելու համար:

ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Բուժակայան

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Ա

ՄՆ-ում ամենուրեք դիլերները սկսում են գիտակցել այն, ինչ արդեն լայնորեն հայտնի է. արդյունաբերապես զարգացած երկրների անբ ավելի արագ է տեղի ունենում, քան ենթադրվում էր, իսկ ուժերի հավասարակշռության վերաբաշխումը տնտեսության երեք համաշխարհային բեւեռների միջեւ (ԱՄՆ, Գերմանիա, Ճապոնիա) ընթանում է ավելի ակտիվորեն, քան հայտարարվել էր: Ստեղծվում է մի ռաւեսի տպավորություն հագահասիկի արտադրման շրջաններում իր դերն ունեցավ նրա գների աուծման գործում: Կամ մի այլ օրինակ. նավթի համի մի բարելը այժմ գնահատվում է 20 դոլլար, իսկ չէ՞ որ դեռ մարտին նրա գինը տատանվում էր 14 դոլլարի շուրջը: Սեւ ոսկու գների այդքան կտրուկ թռիչքը կապված է հասկապես նավթ արտահանող երկրների կազմակերպության վերջերս կայացրած որոշման հետ՝ չփոխել նավ բանկային վերլուծողները գտնում են, որ Միացյալ Նահանգները կանգնել է շախմատի անհ ուղու վրա, մանավանդ չեն կարծում, որ օվկիանոսի մյուս կողմում մոտակա շաբաթներում եւ նույնիսկ ամիսներում տոկոսային հաշվարկները վերաշեն կբարձրանան: Այնուամենայնիվ, բարի լուրի այժմ անհրաժեշտ է սպասել ավելի շուտ Եվրոպայից եւ Ճապոնիայից, քան Միացյալ Նահանգներից:

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Այդ անկանխատեսելի դոլլարը

Վերջին շաբաթների ընթացքում տարադրամային ֆինանսային շուկաներում ամերիկյան դրամային միավորը շարունակում էր ընկնել համեմատած եվրոպական տարադրամների՝ նախեւառաջ, գերմանական մարկի եւ ճապոնական իենի հետ: Նյու Յորքում անցած շաբաթ կանաչ թղթադրամը փոխանակվում էր 5,5 ֆրանսիական ֆրանկով եւ 1,61 գերմանական մարկով՝ դա 1993 թվականի հոկտեմբերից դոլլարի ամենացածր ցուցանիշն է: Նյու Յորքի բոլոր շուկաները՝ տարադրամային, արժեթղթերի եւ փոխառությունների, համբերությամբ, ահա արդեն մի քանի օր գտնվում են նյարդային վիճակում:

Նոր կացություն, որի ժամանակ կապիտալներ ներդրողները անվստահություն են զգում, հատկապես դոլլարի արժույթի նկատմամբ:

Իսկ տնտեսական փորձագետները նրանց դահում են անտեղյակության մեջ, տալով հակասական տեղեկություններ: Այսպես օրինակ, մի շաբաթվա սկզբում տնտեսական կացությունն ուսումնասիրող լոնդոնյան «Կոնսենսուս էկոնոմիքս» ընկերության կողմից երկու հարյուր տնտեսագետների հարցման արդյունքում կարելի էր նախատեսել ամերիկյան դոլլարի կուրսի բարձրացումը մոտակա ամիսներին: Իսկ այն նույն շաբաթվա վերջին Հեյլ Ֆոուլերը՝ ամերիկյան «Քեմբրենս բաղ» ներդրումային կազմակերպության գլխավոր մասնագետը, Նյու Յորքում հրապարակեց բոլորովին հակառակ բնույթի մի կանխագուշակում, որի համաձայն մինչեւ 1995 թվականի վերջը տեղի կունենա դոլլարի տատանումների անկում: Եր դոլլարը գերմանական 1,5 մարկից ցած իջնի. այդպիսի բան չէր եղել: Սակայն այժմ, թվում է, թե հենց այդպես էլ կլինի:

Այժմյան տնտեսական վերելքն այնքան զգալի է, որ վերջին ժամանակներս վերստին հանգեցրեց հումքի գների բարձրացմանը: Ինքնըստինքյան պարզ է, որ ամեն մի երեւույթ իր բացատրությունն ունի: Օրինակ, Միացյալ Նահանգներում նոր եհանույթի մակարդակը: Առաջարկությունը կմնա կայուն: Սակայն, քանի որ փորձագետները նախագուշակում են նավթի պահանջարկի բարձրացումը, նրա գինը սկսում է բարձրանալ:

Այսպիսով, կապիտալ ներդրողների համար շատ ձեռնտու է վաճառել իրենց դոլլարային արժեթղթերը եւ նախընտրել գերմանական մարկով փոխառությունները, որոնք ավելի վստահելի են, ավելի շահավետ: Վերջին մի քանի օրերի ֆաղաքական ընդհանուր մթնոլորտն էլ ավելի ամրապնդեց նրանց վճռականությունը:

Սակայն դոլլարի կուրսի անկումը կարող է ունենալ աղետային հետեւանքներ ոչ միայն ամերիկյան, այլեւ ամբողջ համաշխարհային տնտեսության համար: Ներկա ներմուծվող ապրանքների թանկացման պատճառով չկար դոլլարը կարող է արժեզրկում առաջացնի Միացյալ Նահանգներում: Բացի դրանից դոլլարի կուրսի անկումն ընդունակ է տագնապի զգացում առաջացնել, իսկ այնուհետեւ խուճապ դոլլարային թղթադրամներ ունեցողների մեծ մասի մեջ:

Միեւնույն ժամանակ արդյունաբերապես զարգացած երկրների տնտեսական աճի դինամիկան հանգեցնում է դոլլարի կուրսի իջեցմանը: Միջազգային մասնագետները վստահ են. Եվրոպան, գլխավորապես Գերմանիան, դուրս է եկել անկման ճիրաններից, սկսվել է վերելքի ժամանակաշրջանը: Այստեղ տոկոսային հաշվարկը հասել է ամենացածր մակարդակին: Դժվար թե կարելի լինի սպասել նրա հետագա զգալի նվազեցմանը: Միաժամանակ

Վերջերս Ամերիկայի ֆինանսների նախարար Լլոյդ Բենթսենը բավարարություն արտահայտեց իենի նկատմամբ դոլլարի կուրսի հավասարեցման առիթով: Եւ իրոք, զորակոչելով 17 կենտրոնական բանկերի հնարավորությունները, ամերիկացիներին հաջողվեց, կայունացնել իրենց տարադրամը: Դա առաջացրեց էր, բացատրեց Բենթսենը, որ ամերիկյան կառավարությունը լի է անուր վճռականությամբ պահելու իր փողի հեղինակությունը:

«Մոնդ», Փարիզ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Գերմանացի զբոսաշրջիկներին փոխարինում են ռուսները

Ինչպես երեւում է, զբոսաշրջությունից Թուրքիայի ստացած միլիարդավոր եկամուտներն այս տարի խիստ նվազման միտում ունեն: Ավանդաբար այս երկրին ամենախոշոր շահույթներն ապահովում էին գերմանացի զբոսաշրջիկները եւ ամռան ամիսներին միջերկրածովյան լողափում ավելի շատ գերմաներեն էր լսվում, քան թուրքերեն: Սակայն այս տարվա գարնանից սկսած հայտնի զբոսաշրջության կենտրոններում տեղի ունեցած մի շարք եվրոպական, մասնավորապես գերմանական մամուլում տեղ գտած հակաթուրքական հրապարակումները կարծես սպառնալիքն չանցան: Զբոսաշրջության ամենաեռուն շրջանում թուրքական լողափերը դատարկ են մնում, սնանկացման եզրին հասցնելով տեղի ձեռներեցներին:

Եւ ահա կարծես այս խավարի մեջ թուրքերի համար մի նոր լույսի նշույլ է հայտնվել: Դեռ երեկ Թուր-

քիայի սեւծովյան ափերում եւ Ստամբուլում ճամփորդական առեւտրով զբաղվող ռուս զբոսաշրջիկները սկսել են հոծ զանգվածներով «նվաճել» միջերկրածովյան լողափերը:

Այսօր նախկին խորհրդային հանրապետություններից շաբաթական 140 ինքնաթիռ է վայրէջք կատարում Թուրքիա, որից 10-ը Անթալիա: Թուրքական մամուլի վկայությամբ, ռուս զբոսաշրջիկները հիմնականում նախընտրում են Անթալիայի, Բոդրումի եւ Սիդեի հնգաստղանի հյուրանոցները: Անցյալ տարվա առաջին հինգ ամիսների համեմատ այս տարի ԱՊՀ երկրներից Թուրքիա ժամանող զբոսաշրջիկների թիվն ավելացել է 39 տոկոսով, եւ հասել է 712 հազարի, որը կազմում է այս երկիր մուտք գործող զբոսաշրջիկների ընդհանուր թվի (2 միլիոն 71 հազար) մեկ երրորդից ավելին: Բնականաբար, անել է նաեւ ռուսերենին տիրապետող մասնագետների պահանջը:

Ուշագրավ է, որ ռուս զբոսաշրջիկները նյութական առումով չեն զիջում, նույնիսկ գերազանցում են եվրոպացիներին:

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈԶՈՒԼԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՆԱՏՕ-ն կարող է ընդլայնվել դեպի Արեւելք

ԲՈՆՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Գերմանիայի պաշտպանության նախարարը չի բացառում, որ ՆԱՏՕ-ն կարող է ընդլայնել իր կազմը արեւելաեվրոպական երկրների հաշվին: Վարշավայում նա նշել է, որ նախ եւ առաջ նկատի ունի Լեհաստանի անդամակցումը ՆԱՏՕ-ին, մինչեւ 2000 թիվը: Հետագայում նա հնարավոր է համարում նաեւ Չեխիայի, Սլովակիայի եւ Հունգարիայի միացումը այս կազմակերպությանը: Նախարարն ընդգծել է, որ այս ռեսուրսներին ՆԱՏՕ-ի կազմում ընդգրկելուն զուգընթաց անհրաժեշտ է ուժեղացնել համագործակցությունը Ռուսաստանի հետ:

Քոլը օժանդակություն է խոստանում Հունգարիայի կառավարությանը

ԲՈՒԴԱՊԵՇՏ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլը խոստացել է օժանդակել Հունգարիայի նոր սոցիալիստական կառավարությանը՝ նպաստելու այս երկրի մուտքը եվրոպական համագործակցություն: Նոր վարչապետ Դյուլա Հորնի հետ բանակցություններից հետո Քոլը հանդես եկավ Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների՝ եվրոպական խորհրդի հետ համագործակցությունը խորացնելու օգտին:

Տոկիո. Հույսը երկինքն է

ՏՈԿԻՈ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիայի մայրաքաղաքի բնակիչները անմնող հրճվանքով «դիմավորեցին» հուժկու ամպրոպներն ու տեղատարափ անձրեւները, քանզի դրանք հույս են ներշնչում, թե երկրին կհաջողվի այս ամառ չդիմել ջրի խիստ սահմանափակման մատակարարման: Շոգի պատճառով, որը մերթ ընդ մերթ հասնում էր մինչեւ ցելսիուսի 40 աստիճանի, կտրուկ նվազել է ջրամբարների մեծ մասի ջրի մակարդակը, իսկ որոշ շրջաններում ընդամենը մի քանի օրվա ջրի պաշար էր մնում: Խիստ ծանր վիճակ է պահպանվում Ճապոնիայի արեւմուտքում եւ կենտրոնում, Սերաոյալ Սիկոկու կղզին: Այսօր այնտեղ կենարար հեղուկի պակասի պատճառով կանգնեցվեց «Տոկիո սեյցեցու» ընկերության մետալուրգիական կոմբինատը:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Արեւմուտքը փոխում է վերաբերմունքը Բաղդադի նկատմամբ

Վերջին օրերին ուժեղանում է Արեւմտյան Եվրոպայի երկրների ուշադրությունն Իրաքի նկատմամբ, որը Քուվեյթական ճգնաժամից հետո դարձել էր միջազգային համակցության օտարականը: Ներկայումս Բաղդադում են գտնվում ֆրանսիացի մի խումբ խոշոր ձեռնարկատերեր, որոնք ներկայացնում են մոտ 30 ֆիրմաներ: Նրանք մի շարք հանդիպումներ ունեցան Իրաքի ղեկավարության անդամների հետ, որոնց ժամանակ քննարկվել են երկկողմ տնտեսական համագործակցության զարգացման հարցեր:

Գրեթե միաժամանակ Բաղդադ է ժամանել Իտալիայի արտգործնախարարության պատվիրակությունը, որը հանդիպել է Իրաքի խորհրդարանի նախագահ Սաադի Մահդի Սալեհի հետ: Իտալացի դիվանագետները ընդգծում են Մադրիդի շահագրգռվածությունը՝ շատ կարճ ժամկետում վերացնելու տնտեսական արգելքներն Իրաքի դեմ, որոնք մտցվել էին 1990 թվականին Քուվեյթ ներխուժելուց հետո:

Սակայն խիզախման սենսացիա առաջացրեց Գերմանիայի Բունդեսթագի ֆինանսական հանձնաժողովի նախագահ Էրիխ Ռիդլի հայտարարությունը: Նա իր երկրի կառավարությունից պահանջեց (որը, ինչպես հայտնի է, եղել էր հակաիրաքյան կոալիցիայի ամենաակտիվ մասնակիցներից մեկը) անմիջապես վերականգնել դիվանագիտական հարաբերություններն Իրաքի հետ: Ռիդլը Արեւմուտքին կոչ արեց վերացնել Բաղդադի տնտեսական շրջափակումը, նշելով, որ «տեղեկատվության արեւմտյան զանգվածային միջոցները աղավաղում են ճշմարտությունն Իրաքի մասին»:

«Ալ Ահրամ», Կահիրե

ԱԶԱՏ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Համալսարանը լայն փիլիսոփայական և մասնավարժական կրթության հիման վրա պատրաստում է մասնագետներ «Բանասիրության» (գրականագիտություն, լեզվաբանություն) և «Մշակութաբանության» (մշակույթի տեսություն, միջնադարյան հայ մշակույթ, ժամանակակից հայ մշակույթ) ուղղություններով:

Ծրագրում, մասնավորապես, նախատեսված է հետևյալ ճյուղերի դասավանդումը.

տեսական դասընթացներ և սեմինարներ.	լեզուներ
փիլիսոփայություն	*հայերեն*
բանասիրություն	*գերմաներեն*
կրոնագիտություն	*ռուսերեն*
մշակութաբանություն	*գրաբար*
արվեստաբանություն	*հին հունարեն*
	կամ լատիներեն
մանկավարժություն	*2-րդ օտար*

Ուսումն անվճար է:

Համալսարանն ավարտելուց հետո հնարավոր է շարունակել Մագիստրատուրայում՝ բանասիրափայական գիտությունների գծով:

Փաստաթղթերը հանձնելու և տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել հետևյալ հասցեով.

Երևան, Թումանյան 5 (ՀՀ Մշակույթի նախարարության շենք), 1-ին հարկ, հեռ. 52-15-95,

Ազատ համալսարանական ընկերություն աշխատանքային օրերին, ժ. 12-ից մինչև ժ. 14-ը

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչև հուլիսի 3[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Սփյուռք

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության (նախագահն է տիկին Լուիզ-Սիմոն Մանուկյանը) ջանքերով և հովանավորների օգնությամբ, Լոնդոնում ու Նյու Յորքում անցկացվող փառատոնների շարքը կոչվում է «Աշխարհը և մենք»: Այս անգամ համերգները Ռուսաստանի երաժշտության վիրտուոզ, անձնուրաց և հիասքանչ աշխարհը: Կատարվում էր 19-20-րդ դդ. ռուսական երաժշտություն. հնչում էին Մուսորգսկու, Բորոդինի, Լյադովի, Չայկովսկու, Ռիմսկի-Կորսակովի, Ռախմանինովի անցնում:

Միանգամայն հնարավոր է, ինչու՞ ոչ: Աշխարհով մեկ սփռված հայկական եկեղեցիները հոգևոր սնունդ էին տալիս ոչ միայն հայերին, այլև բոլոր նրանց, ովքեր գոնե մեկ անգամ մտնում էին այնտեղ:

Անեն կողմից փառատոնի եկած կատարողները ամենաբարձր կարգի էին, սկսած այնտիպի հայտնի վարպետներից, ինչպիսիք են դաշնակահար Էդուարդ Միանսարովը, նշանավոր Լեւ Օբորինի աշակերտը, ներկայումս Բոստոնում ապրող, հսկայական տաղանդի ու մեծ սեր բավականը, որն այժմ 21 տարեկան է: Նա բառացիորեն ցնցեց դահլիճը: Անցյալում նա եղել է Հրաչյա Բոզոյանի, ավելի ուշ՝ նշանավոր Բոնի աշակերտը, որից խորհուրդներ է ստանում նաև այժմ, բնակվելով Գերմանիայում: Մյուս հայտնագործությունը դաշնակահար Արմեն Բաբախանյանն է, որը Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ուսանող է, Անահիտ Բոզոյանի դասարանից: Ներկայումս նա հյուրախաղերի է մեկնում Կանադա և Ամերիկա: Դարձյալ Երևանի կոնսերվատորիայի շրջանավարտ (Մ. Մխիթա-

Երաժշտական փառատոն. Նոր անուններ, նոր հեռանկարներ

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ՌՈՒԽԿՅԱՆ

Ռուսաստանի և Հայաստանի ազգային օրհներգերի հնչյուններն ներքո մեծ հրաժեշտ տվեցինք ռուսական երաժշտության փառատոնին, որն անցկացվում էր մայիսի 28-ից մինչև հուլիսի 3-ը, Հայաստանի ֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճում: Ես մարդկանց աչքերում տեսա արցունքներ. ավարտվում էր տոնը, և ոչ ոք չէր ուզում հեռանալ: 34 օր շարունակ շաբաթական չորս անգամ այն երջանիկները, որոնք նախափառատոնային օրերին փառատոնի աբոնեմենտ էին գնել, հավաքվում էին այդ գեղեցիկ դահլիճում, որպեսզի հաղորդակցվեն Ռուսաստանի մեծ երաժշտությանը: Մարդիկ նստում էին իրենց տեղերում, ողջունելով իրենց փառատոնային նոր ծանոթներին և հին բարեկամներին, որոնց վերջապես այստեղ տեսան: Դեռ ռուսական երաժշտության փառատոնի դահլիճ ունկնդրությունը համընկավ հիանալի տաք եղանակին, երբ մարդիկ հագնված էին թեթև ու տոնականորեն, երբ շուրջը շատ էին մանուկներն ու ծաղիկները, ինչպես նաև ծաղիկները:

նովի, Ստրավինսկու ստեղծագործությունները, մի ժամանակաշրջանի երաժշտություն, երբ Հայաստանը կատարում էր իր ընտրությունը, երբ հայ ժողովրդի լավագույն ներկայացուցիչների սրտերն ու մտքերն ուղղված էին Ռուսաստանին: Հնչում էր նաև ավելի ուշ ժամանակների երաժշտություն. Պրոկոֆև, Շոստակովիչ, Շչեդրին, Շնիտկե, ժամանակաշրջան, երբ մենք միասին էինք և զարգանում էինք, սերտորեն հաղորդակցվելով միմյանց արվեստին և մշակույթին:

Մենք հանդիպում ունեցանք այդ գեղեցիկ և բուռն ռոմանտիզմով լի երաժշտության հետ ու կրկին սիրահարվեցինք Ռուսաստանին: Արդեն որերորդ անգամ, որերորդ առիթով համոզվում ենք զգալ մեր հարազատությունն ու կապերը: Լոռիս Ճգնավորյանը համերգներին նախորդած աշխույժ և անմիջական զրույցներում նույնիսկ դրսևորում էր ուշադրություն դարձնել հայկական և ռուսական մեղեդիների ազգակցության վրա և որպես օրինակ բերում Չայկովսկու 4-րդ սիմֆոնիայի գլխավոր թեման: Նա վստահ էր, թե այդ թեման ունի հայկական արմատներ և ենթադրում էր, թե Չայկովսկին այն լսել է հայկական եկեղեցում, որից ոչ հեռու ինքն ապրում էր և որի կողքով հաճախ էր

ջութակահար Սուրեն Բագրատունին, Գերմանիայում բնակվող ջութակահար Մովսես Պողոսյանը: Փառատո-

նում հանդես եկան ռուսաստանցի հայտնի երաժիշտներ՝ դաշնակահարներ Նատալյա Գավրիլովան, Յուրի Ռոզումը, թավջութակահար Ալեքսանդր Զագորինսկին և շատ ջահել ջութակահարուհի Անաստասիա Չեբոտարյովան, որը Երևանում ելույթ ունենալուց քիչ անց մասնակցելով Չայկովսկու անվան մրցույթին՝ նվաճել էր երկրորդ տեղը:

Փառատոնում փայլեցին նաև նոր անուններ: Նրանցից է ֆենոմենալ ջութակահար Նիկոլայ Մադո-

յանի դասարան) Սուրեն Վարդանյանը կատարելագործվել է Մոսկվայում, իսկ այժմ աշխատում է Լոռիս Ճգնավորյանի սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ: Փայլուն, խոստումնալից դաշնակահար է:

Փառատոնի առանձնահատկություններից էր նաև այն, որ բոլոր 12 սիմֆոնիկ համերգները (մնացած 10-ը մենահամերգներ էին) անցկացրեց Լոռիս Ճգնավորյանը: Նրա ղեկավարությամբ շատ լավ հնչեցին Շոստակովիչի ծավալուն և համամարդկային սիմֆոնիաները, Բորոդինի և Մուսորգսկու էպիկական երկերը, Սկրյաբինի «Աստվածների սիմֆոնիան», Ստրավինսկու «Սրբազան գարունը»...

Ի՞նչ է հարկավոր երջանկության համար: Այս ավանդական հարցին երևանցիների ռուսական մասը կպատասխանի՝ սիմֆոնիկ երաժշտության հերթական փառատոն, անտեսելով գազին, լույսին, չարաբաստիկ դրամաներին վերաբերող խոսակցությունները:

Եվ կարելի է ասել, որ երջանկությունը հեռու չէ. սեպտեմբերին Լոռիս Ճգնավորյանը խոստանում է իտալական երաժշտության մեծ փառատոն, իսկ այնուհետև կանցկացվեն գերմանական, ճապոնական երաժշտության փառատոներ: Այնպես որ, սպասվում է մեծ երաժշտություն:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Սաուդյան իշխանը փրկում է Եվրադիսնեյը

Սաուդյան Արաբիայի Ֆահդ թագավորի զարմիկ ու արքայական ընտանիքի ժառանգորդ նորին մեծություն իշխան էլ Ուալիդ Բին Թալալ Բին Աբդուլազիզ էլ Սաուդը վերջերս 500 միլիոն դոլարի ներդրում է կատարել Փարիզի արվարձաններում գտնվող եվրոպական դիսնեյլենդը փրկելու նպատակով:

Ըստ «Նյուզուիք» շաբաթաթերթի, 37 տարեկան արքայազնը երբ՝ ավելի առաջ 590 միլիոն դոլար էր ներդրել Սիթիկորպ ընկերությունում, որտեղ ճգնաժամային իրավիճակ էր ստեղծվել, խիստ զարմացնելով Ուոլ Սթրիթի մասնագետներին: Դա լավ փաստաթղթ խելացի քայլ էր, նշում է լրագրողը, քանի որ ընդամենը 15 ամիս անց նրա 10 տոկոսի բաժնետոմսն արդեն կրկնապատկվել էր ներդրած գումարը: Արդյո՞ք այս անգամ էլ բախտը կժպտա նրան: «Բարեբեր իշխանը՞ հավաստացած է, որ նույնը կլինի: Եվրադիսնեյի բաժնետոմսերի 49 տոկոսը պատկանում է ամերիկյան հայտնի Ուոլթ Դիսնեյ ընկերությանը: Վերջին շրջանում ֆինանսական դժվարություններն հաջորդել են մեկը մյուսին: Երբ իշխանի ներդրումների օգնեն ոտքի կանգնեցնելու յնաշխարհիկ զբոսայգին, ապա էլ Ուալիդը մեկ օրում կդառնա աշխարհահռչակ: Նա հիմա էլ դժվար հայտնի չէ. նրան ծանոթները խոսքերով «նա ոտից գլուխ բիզնես է», մեծ չափերի գործարար: Ռիադում գտնվող մեծ մարմարից ու ընտիր փայտից պատրաստված նրա գրասենյակը ավելի շատ նման է ամենաարդիական սարքավորումներով կահավորված «ծովահենի որջի», քան կորպորացիայի կենտրոնատեղի: Տարիներ առաջ իշխանը երազում էր մինչև 1998 թ. դառնալ 5 միլիարդ դոլարի տեր: Երբ հաշվի առնենք, որ այժմ արդեն նա 4 միլիարդից ավելի ունի, ապա քիչ կասկածներ կմնան, որ նա կհասնի իր նպատակին: Էլ Ուալիդը մեծացել է Բեյրութում և Ռիադում, իսկ կրթությունն ստացել է Կալիֆորնիայի Մենլո Քոլեջում և Սիրակուզի համալսարանում, որտեղ հետեւել է «գործարարություն և հասարակագիտություն» մասնագիտությանը:

Ասում են, թե հայրը (որն ընտանիքի «անառակ որդին» է եղել ժամանակին), որդուն պայմանից դուրս է վտարել ըն-

դամենը 15 հազար դոլարով և 130-սենյականոց մի առանձնատնով, խորհուրդ տալով նրան իր ճակատագիրը տնօրինել ինչպես ցանկանում է: Որդին երկու շաբաթվա ընթացքում մխում է կանխիկ փողը, իսկ առանձնատունը գրավ է դնում մեծ գումարի դիմաց, որով և ձեռնամուխ է լինում շինարարական մի ընկերության «Սեւտրական պայմանագրեր կնքելու թագավորական հաստատություն» հիմնելուն: Տասնհինգ տարի առաջ սկսված այդ գործը հաջողությամբ է դասավորվում: Արքայական ընտանիքի անունը, ըստ երևույթին, դրական ազդեցություն է ունենում, և պայմանագրերը հաջորդում են մեկը մյուսին: Այժմ նա տեր է նաև մի շարք հյուրանոցների, սուպերմարկետների, ինչպես նաև ռադիո-հեռուստատեսային մի ցանցի, որն ամբողջ Միջին Արևելքի երկրների արաբախոսային ալիքների համար հաղորդումներ է տալիս: Ժամանակի մեծ մասը նա Ֆրանսիայում է անցկացնում՝ Ռիվիերայի ափերին: Եվրադիսնեյում ներդրումներ կատարելու փաստը տարբեր մեկնաբանություններ տեղիք է տվել: Մարդկանց մի մասը «հիմարություն» է անվանում, մինչդեռ ուրիշները «չափազանց խելացի քայլ» են որակում այն: Ինչ՞ն գահաժառանգը, հավաստացած է, որ Ֆրանսիան շուտով կվերափոխի իր տնտեսական ճգնաժամը, և ինքը կքաղի իր ներդրումների «քաղցր պտուղները»: Հ. Օ.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԵԼ Է

Աշխարհի քարտեզը հայերեն

Շատ է խոսվել Հայաստանում քարտեզագրության և քարտեզների հրատարակման խնդիրների մասին: Շուրջբոլորը դրոշմներ են բոլոր չկա, ներկ չկա, սարքավորումներ կան, որակյալ մասնագետները քիչ չեն և այլն: Անցած մի քանի ամիսների ընթացքում հրատարակված քարտեզները հիմնականում պատկերազարդային մակարդակի էին (համեմատաբար որակյալները հրատարակվել են արտասահմանում), իսկ մի քանի լուրջ ու հաջողվածները (Հայաստանի և Արցախի ֆիզիկական քարտեզը, «Հայհամակարգիչ» կենտրոնի «Արցախ» քարտեզը և այլն) ուռակ չէին կազմում: Մինչդեռ իսկական քարտեզ հրատարակելը լուրջ և պատասխանատու աշխատանք է, և պատահական չէ, որ նախկինում այդ նպատակով Հայաստանում գործում էր հսկայական ինստիտուտ: Ինչևէ:

Եվ ահա վերջապես հրատարակվեց աշխարհի գունավոր քարտեզը հայերեն (մասշտաբ՝ 1:35000000): Մի կողմ թողնենք թերությունները: Սկզբի համար դրանք միշտ էլ անխուսափելի են: Փաստն ինքնին ուրախալի է, իսկ առանձին թերությունները միշտ էլ կարելի է շտկել: Կարևորն այն է, որ այս դժվարին պայմաններում հայ քարտեզագիրները կարողացել են հրատարակել այսպիսի ծավալուն մի գործ՝ չնայած բոլոր դժվարություններին: Ընդ որում, այն որակով անհամեմատ ավելի բարձր է, մինչև այժմ հրատարակում եղած բոլոր նմանատիպ հայերեն քարտեզներից: Նորույթ է նաև այն, որ քարտեզը լրացուցիչ տեղեկություններ է տալիս պետությունների տարածքի, բնակչության թվի, կրոնական պատկանելության և այլ փաստերի վերաբերյալ:

Եվ այնուամենայնիվ մի թերության մասին նշել պետք է. նշված չէին ոչ քարտեզի հեղինակները, ոչ խմբագիրները, ոչ տպարանը: Մանրաստա «Աշխարհացույց» գրությունը մարդկանց ոչինչ չի ասում, մինչդեռ սա այնպիսի աշխատանք է, որը կարող է պատիվ բերել ցանկացած մասնագետի կամ հիմնարկի: Հուսանք, որ առաջիկայում այս բացթողումները կվերացվեն: Ա. Թ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գերմանական հյուրախաղեր

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: ՀՀ լուսավորության նախարարության «Արարատ» փողային նվագախումբն օրերս է վերադարձել Գերմանիայից, ուր մասնակցում էր հուլիսի 1-10-ը կայացած փողային նվագախմբերի փառատոնին: Սկզբում խումբը մասնակցեց Շվարցվալդ նահանգի Հոսշեն քաղաքում երաժշտական միության 70-ամյակի առթիվ կազմակերպված շքերթ-փառատոնին, որտեղ ունեցած հաջողության համար հրավիրվեց Կլոտենբուրգը՝ մասնակցելու փողային նվագախմբերի մեջ ազգային մրցույթին: «Առաջին անգամ Հայաստանի ինքնագործ փողային նվագախումբը դուրս եկավ Եվրոպա և իր ելույթներով հիացրեց ունկնդրին: Այդ հաջողության համար էլ նոր հրավեր ստացավ 1995 թ. համար», ասաց խմբի գեղարվեստական ղեկավար Պետրոս Ժամկոչյանը: Ի դեպ, խումբը նաև երկու բարեգործական համերգ է տվել Ֆրոյդենշտադ քաղաքի ծերանոցների համար:

«Կիկոսի մահը» Կահիրեում

Սեպտեմբերի 1-10-ը Կահիրեում կայանալիք փորձարարական երիտասարդական թատրոնների փառատոնին կմասնակցի նաև Երևանի երիտասարդական թատրոնը: Եգիպտոսում թատրոնը հանդես կգա իր նոր՝ Հովհաննես Թումանյանի «Կիկոսի մահը» հեքիաթի բեմադրությամբ: Այս նոր ներկայացումը, որի առաջնախաղը տեղի կունենա հուլիսի 24-ին, թատրոնը նվիրում է Թումանյանի 125-ամյակին: «Այս բաներացանում մտադիր ենք մեր խաղացանկը ավելացնել ևս 3 ներկայացմամբ: Նախատեսում ենք բեմադրել Ալ. Միլի «Թասակով ոռնո»-ը, մի գործ Շեքսպիրից, թատրոնի նախկին խաղացանկից վերականգնել «Օրերա, օրերա» բեմադրությունը», ասաց երիտասարդականի տնօրեն և գեղարվեստական ղեկավար Սամսոն Ստեփանյանը:

Գրիբոյեդովի 200-ամյակին

Ռուսաստանի մշակույթի նախարարության և Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան հրավերով 1995թ. Մոսկվայում Գրիբոյեդովի 200-ամյա հոբելյանին նվիրված տոնակատարություններին կմասնակցի նաև Հայաստանը: Այս մասին հայտնեց ՀՀ մշակույթի նախարարության թատերական արվեստի վարչության պետ Թերեզա Սաղաթելյանը: Այդ առթիվ Երևանի Ստանիսլավսկու անվան պետական ռուսական դրամատիկական թատրոնը պատրաստվում է բեմադրել Գրիբոյեդովի «Խելքից պատուհասը» պիեսը, որով հունվար ամսին հանդես կգա Մոսկվայում կայանալիք թատերական հոբելյանական փառատոնին: Ինչպես հայտնի է, Գրիբոյեդովի այս պիեսը առաջին անգամ բեմադրվել է Երևանում (1827թ), որին ներկա է եղել նաև ինքը՝ հեղինակը:

ԵՐԵՎԱՆ

Կամերային թատրոնի հաղթարշավը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Կամերային թատրոնի մշակութային համալիրը սկսում է արդեն լիարժեք կյանքով: Հուլիսի 16-ին, թատրոնի ֆուայեում բացվեց երկրորդ անհատական ցուցահանդեսը: Այս անգամ ցուցասրահը տրամադրվել էր դրամատիկ թատրոնի գլխավոր նկարիչ Կարեն Գրիգորյանին: Ինչպես ասաց թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արա Երնջակյանը, իրենք փորձել են ստեղծել ոչ սովորական, փոքր-ինչ թատերական ցուցահանդես: Այստեղ նկարչի 37 գրաֆիկական աշխատանքներից բացի ներկայացված էին նաև թատերական դեկորներ: Ցուցահանդեսը կտևի 21 օր:

Խոսելով մշակութային համալիրի հետ կապված ծրագրերի մասին, Արա Երնջակյանը նշեց, որ օրերս կսկի գործել նաև համալիրի կինոդահլիճը, որտեղ կուցնելային ներկայացնել ոչ միայն մեր կինոյի պատմությունը, այլև հայ մշակույթի պատմությունն ընդհանրապես: Կինոդահլիճի առաջին ցուցադրությունները նվիրված կլինեն Յուրի Երզնկյանին, Ռուբեն Գևորգյանցին, Դմիտրի Կեսայանցին, Արման Մանարյանին: Սա կլինի մի մշակութային օջախ, որտեղ մարդիկ կհավաքվեն ոչ միայն բանավիճելու, քննարկելու, այլ պարզապես մտածելու, հանգստանալու համար: Արա Երնջակյանը հայտնեց նաև նոր անակնկալի մասին: Կամերային թատրոնի նախաձեռնությամբ և ջանքերով հոկտեմբերի 10-20-ը Երևանում կանցկացվի միջազգային մրցախաղ, որը կդառնա ավանդական: Համբավաշխատության շախմատային ֆեդերացիայի հետ համատեղ տարվում են նախապատրաստական աշխատանքներ: Ա. Երնջակյանի տվյալներով, արդեն նախնական համաձայնություն են տվել միջազգային ճանաչում ունեցող մի շարք շախմատիստներ: «Եվ քանի որ մեծ է հավանականությունը, որ 96 թ. շախմատային օլիմպիադայի քաղաքը կդառնա Երևանը, ապա այս միջազգային տուրը ինչ-որ տեղ նախապատրաստական նշանակություն կունենա» ասաց Ա. Երնջակյանը:

> **ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**
>
> Եղիշե Չարենցի անվան գրականության և արվեստի պետական թանգարանը հուլիսի 20-ին, ժամը 14-ին, հրավիրում է մասնակցելու մեծատաղանդ դերասանուհի Ժասմենի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված միջոցառմանը: Կազմակերպված է նաև ցուցահանդես:
>
> Հասցեն Երևան, Արամի 1

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Մտածենք այսօր, վաղը ուշ կլինի

ՅՈՒՐԻ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

Հավատարիմ մնալով լավ ավանդույթներին, Հայաստանի հունահռոմեական ոճի ըմբիշներն ընթացիկ մրցաշրջանում էլ վստահ մրցելույթներ են ունենում միջազգային ասպարեզում մրցաշարերում: Նեյմեն Հունաստանում կայացած (ապրիլին) Եվրոպայի առաջնությունը, որտեղ անգերազանցելի մնաց եւ չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ միայն չելի Արմեն Նազարյանը (52 կգ, Մասիս): Մրցանակիրների լիովին արդարացրին, եւ փոխչեմպիոնի օծվեց գյումրեցի փառահեղ վարպետ Աղասի Մանուկյանը (62 կգ): Նա, որ աշխարհի ներկայիս չեմպիոնն է նաեւ, դեռեւս մեկնարկային գոտեմարտում ոտքի վնասվածք ստացավ: Բայց դրանից նա չընկճվեց: Ավելին, դրսեւորելով անկոտրում կամք, մնաց պայքարում, տալով մի շարք հաղթանակներ այնպիսի առավելությամբ, որ կարելի է մեղմ ասել, հայրենիքի մարզական հեղինակությունը բարձր պահել նույնիսկ... մեկ ոտքով: Յոթերորդը ճանաչված մեր բիմին հաշվարկային միավորներ բերեցին նաեւ մյուս տղաները:

Վարդան Աղաջանյանը (48 կգ), Հարություն Ռուբինյանը (57 կգ) եւ Սարգիս Յոլչյանը (52 կգ), որը եզրափակեց առաջին քառյակը: Այս անվանացանկը կարելի է համալրել օլիմպիական խաղերի ոսկե դափնեկիրների Մնացական Իսկանդարյանի, աշխարհի երիտասարդների չեմպիոն Ստեփան Սարգսյանի անուններով, որոնք նույնպես Գերմանիայում են հայտնվել: Էլ չենք խոսում այն մասին, որ արտասահմանյան տարբեր երկրների մասնագետները շարունակում են լավ պայմաններով հրապուրել Հայաստանի առաջատար վարպետներին:

Ավելին, այդ կարգի առաջարկներ են արվում նաեւ մեր մասնագետներին, նույնիսկ հեռապատկերային մաս-

նելով տպավորիչ հաղթանակներ: Մասիսցի Արմեն Նազարյանը, գյումրեցի Տիգրան Մկրտչյանը (48 կգ) եւ Գայոս Աբրահամյանը (74 կգ) հաղթեցին իրենց բոլոր մրցակիցներին: Գյումրիի դպրոցի մեկ այլ ներկայացուցիչ Միհրան Մանուկյանը (62 կգ) ճանաչվեց երկրորդը: Մեր հավաքականի գլխավոր մարզիչ, գյումրեցի Արամ Սարգսյանն այդ առթիվ իր գոհունակությունը հայտնելով հաղթողներին, միաժամանակ չափազանց կարեւորեց մրցումները, մանավանդ որ «իր» տղաները մեկնելից. Ֆիզիկապես ուժեղ հնարավորություն ունեցան առայժմ մրցակիցների հետ, որոնց հետ սեպտեմբերին մրցելու են Տամպերեում (Ֆինլանդիա) կայանալիք աշխարհի առաջնությա-

Աղասի Մանուկյան, Արմեն Նազարյան, հավաքականի մարզիչ Գեւորգ Հովհաննիսյան

Վերջերս Իրանի Աղաքի քաղաքում անցկացված հունահռոմեական ըմբշամարտի միջազգային պատանեկան (կադետների) մրցաշարում լավ ձեռքբերում բերեցին մեր հավաքականի անդամները՝ շահելով բազմաթիվ մրցանակներ: Սա մեկ անգամ եւս վկայում է այն մասին, որ մեզանում հասակի ներքափոխ են աճեցնում մասնագետները: Խոստումնալից երիտասարդների թիվն էլ փոքր չէ մեզանում: Բայց պետք է նաեւ ավելացնենք, որ հունահռոմեական ըմբշամարտի աշխարհագրությունը շարունակում է մնալ նույնը: Հավաքականները (պատանիների, երիտասարդների եւ մեծահասակների) շարունակում են համալրվել մեծ մասամբ գյումրեցի, երեւանցի եւ, որ չափազանց հաճելի է, Մասիսի եւ Ախուրյանի ըմբիշներով: Այս փաստը պետք է մտորել տա մեր մյուս քաղաքների եւ շրջանների մարզական կազմակերպությունների համապատասխան աշխատակիցներին: Եւ ինչու միայն նրանց...

Մեզանում առկա ճգնաժամը, շատ բնագավառների նման, խորապես զգացվում է նաեւ մարզաշխարհը: Սոցիալական ծանր պայմաններում հայտնված շատ մարզիկներ են հեռացել հայրենիքից ու այլ երկրների քաղաքացիություն ընդունել: Հիշենք թեկուզ վերոհիշյալ Եվրոպայի ապրիլյան առաջնությունը: Այնտեղ Հայաստանի ըմբիշների մրցակիցների թվում էին նաեւ Գերմանիայի հավաքականի անդամ... Այժմ Տեր Մկրտչյանը (52 կգ), որը գրավեց երրորդ տեղը: Հունաստանի հավաքականի «արժեքն» ըմբիշներ

ռատեղ հետանկարային ըմբիշներին: Այս ամենը ստորապնդում է, բայց եւ մեղադրել էլ չեմ կարող մեկնողներին, նրանց սոցիալական վիճակը շատ է ծանր: Նույնիսկ տղաների սնունդը, ինչպես ասում են, տեղը չէ, եւ դրա հետեւանքով պատասխանատու մարզիչները ստիպված անհրաժեշտ բեռնվածություն չեն տալիս իրենց սաներին: Ավելին ասենք, խոսակցություն նվազել է ուսումնամարզական հավաքների եւ մրցաշարերի թիվը ֆինանսական սղության հետեւանքով: Պետության աջակցությունից «ձեռնդամի» մարզիկները ստիպված իրենք են նախաձեռնություն հանդես բերում, հայթայթում մեծ ճիգերի եւ ջանքերի շնորհիվ մեկնում են գործարար շրջանների մարդկանց հետ նրանցից ակնկալելով, խնդրելով աջակցություն: Փաստեր որքան ուզեք: Նեմեն թեկուզեւ ԱՄՆ-ի Կոլորադո քաղաքում բոլորովին վերջերս անցկացված միջազգային հեղինակավոր մրցաշարը, որի հովանավորների ծախսերով մասնակցեց նաեւ մեր հավաքականը: Իհարկե, տղաները պարծանք զինազարդեցին սրտաբեկ մոտներ ստա-

նում: Տեղին է նշել նաեւ «Հիլթոն» հյուրանոցի սրահում կայացած վերը նշված երկրների առաջնորդների մասնակցությամբ «աստղերի մրցաշարը», որտեղ փառքավոր մրցակիցներին հաղթեցին Արմեն Նազարյանը (աշխարհի ներկայիս չեմպիոն, կուբացի Ռաուլ Մարտինեսին) եւ գյումրեցի, աշխարհի չեմպիոն Աղասի Մանուկյանը (օլիմպիական խաղերի մեդալակիր, ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Դեննիս Հոլին): Այդուհանդերձ մեր վարպետների սոցիալական վիճակը նույնն է մնում: Ավելին, լավագույն ստորաբաժանումներին նախապատրաստող մեր հավաքականի անդամներին վիճակված չէ նույնիսկ համեստ մարզվել (նավակ կազմակերպելու համար գումար չկա), եւ նրանք ստիպված են դիմում են պատահական արժանի մարզիկներին բացակայությամբ: Այսպես շարունակվելու դեպքում հաջողությունն ի վերջո երես կթեքի մեր տղաներից, եւ այդժամ դժվար կլինի վերականգնել մարզաձեւի հայկական դպրոցի հեղինակությունն ու փառքը: Այս առթիվ պետք է մտահոգվի նաեւ կառավարությունը:

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Ֆրանսիացիները լավատես են

Ինչպես հայտնի է, ֆուտբոլի աշխարհի հաջորդ առաջնությունը 1998 թ. կայանալու է Ֆրանսիայում: Բեւեռլի Հիլզի քաղաքապետարանի շենքի մոտ գտնվող կանաչապատ մեծ տարածությունում Ֆրանսիա-98-ի կազմկոմիտեն հանդիպում կազմակերպեց ՖԻՖԱ-ի ղեկավարների, մասնագետների եւ մարզական լրագրողների հետ: Տանտերն աշխարհի հաջորդ առաջնության կազմկոմիտեի երկու նախագահներից մեկն էր Միշել Պլատինին, ֆրանսիական բարձր ճաշակով եւ նոխ ճաշկերույթով երեկոյի ամբողջ ընթացքում լրագրողները եւ մեկնաբաններն ուշադրության կենտրոնում էին առել նախկին անվանի ֆուտբոլիստին: Միջոցառմանը ներկա էին նաեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Ժոաո Ավելանժը, փոխնախագահ Վյաչեսլավ Կոլոսկովը եւ ուրիշներ: Ֆրանսիա-98-ի հաղորդակցությունների եւ հասարակական միջոցառումների տնօրեն Ժերար Էռնոն հայտարարեց. «Մեզ համար դժվար կլինի աշխարհի առաջնությունն ավելի լավ կազմակերպել, քան Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում: Տպավորությունը մեծ է, սակայն մենք ուրիշ առավելություններ ունենք: Մեր երկիրը փոքր է, ճանապարհորդելը հեշտ: Խաղերը կսկսվեն երեկոյան եւ ոչ այստեղի պես կեսօրին, շոգ ու խոնավ եղանակին: Մեզ մոտ ուշ խաղերը սկսվելու են ժամը 16-ին կամ 17-ին: Իսկ մյուսները 20-ին եւ 21-ին: Ֆրանսիա-98-ը դարասկզբի վերջին խաղերն են լինելու: Մեզ համար խորհրդանշական է, որովհետեւ դրանք սկսել են այս դարասկզբում ֆրանսիացի Ժյուլ Ռիմեի նախաձեռնությամբ, որը նաեւ ՖԻՖԱ-ի հիմնադիրն է: Հավանական է, որ օգտագործվեն Փարիզի երկու դաշտերը: Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների համեմատ մեր ստադիոնների տարողությունը փոքր է. միջինը 50 հազար հանդիսական», ասել է Ժերար Էռնոն:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ավելանժին դատի են կանչում

Բանգլադեշի դատարաններից մեկը պաշտոնապես գործ է հարուցել ՖԻՖԱ-ի նախագահ Ավելանժի դեմ: Պատճառաբանությունն այն է, որ բանգլադեշցի մի ֆուտբոլասեր, Մարադոնային աշխարհի առաջնությունից վտարելու համար հոգեբանական ապրումների մեջ ընկնելով, սրտի տագնապ է ունեցել: Մարադոնայի արտահունմն ապօրինի է, իր գանգատի մեջ գրում է փաստաբան Մուհամադ Անվարուլ Վադուդիխանը: Այս արտահունմը մտային եւ հոգեկան խանգարումներ պատճառեցին: Նյութական կորուստ մեծ է, որովհետեւ չեմ կարող կենտրոնանալ աշխատանքիս մեջ, ավելացրեց ֆուտբոլասեր փաստաբանը: Դատավորը ելնելով Վեդուրիխանի բողոքից, օգոստոսի 10-ին պաշտոնապես դատարան է հրավիրում Ավելանժին, պատասխանելու ֆուտբոլասերի գանգատին:

Գերմանացիները կախարդների օգնության կարիք ունեն

Քենիացի մի կախարդ ամիսներ առաջ գուշակել է, որ Գերմանիայի հավաքականն աշխարհի առաջնությունից դուրս է մնալու քառորդ եզրափակիչում: Նա պայծառատես եղավ: Կախարդը նախատեսել է, որ չեմպիոնը Բրազիլիայի հավաքականն է լինելու: Շարիֆ Աբու Բաքար Օմար անունով կախարդը Նայրոբիի մեջ քենիացի թղթակիցներին ասել է, որ նամակով դիմել է Գերմանիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Բերտի Ֆոգտսին, առաջարկելով իր օգնությունը, սակայն վերջինս չի պատասխանել: Անտեսելով իմ առաջարկը, նրանք շատ թանկ վճարեցին: Գերմանացիները պետք ունեին իմ օգնությանը եւ կարող էին հաջողություն արձանագրել, ասել է կախարդը:

Անգերազանցելի ռեկորդ

Աշխարհի 15-րդ առաջնությանը մեծ թվով հանդիսականներ ներկա եղան: Դա շատ մեծ ռեկորդ է եւ դժվար թե մոտ ապագայում գերազանցվի: 52 խաղերը մարզադաշտերում դիտեցին 3.5 միլիոնից ավելի հանդիսականներ (միջինը մեկ խաղում կազմում է 68 հազարից ավելի):

Տոնյա Հարդինգը ցմահ որակազրկվեց

Գեղասահքի ԱՄՆ ազգային ասոցիացիան միաձայն որոշեց զրկել Տոնյա Հարդինգին գեղասահքի ԱՄՆ-ի այս տարվա չեմպիոնի կոչումից, քանզի նա այդ կոչմանն արժանացել է այն բանից հետո, երբ հարձակում էր կազմակերպել իր հիմնական մրցակից Նենսի Քերիգանի դեմ: Ասոցիացիայի խորհուրդը միաժամանակ ցմահ որակազրկեց Տոնյա Հարդինգին՝ նրան արտաքսելով ասոցիացիայից: Դատարանն իր հերթին տուգանել է Հարդինգին 100000 դոլլարի չափով:

LEVON TRAVEL

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆԸ «ԱԶԳԸ» ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒՄ Է «ԼԵՎՈՆ ԹՐԱՎԸԼԻ» ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

Երեւան, Սայաթ-Նովա 10, հեռ. 525210, 582831

ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԱՎԱԹ

Աշխարհի 15-րդ առաջնությունը թվերով

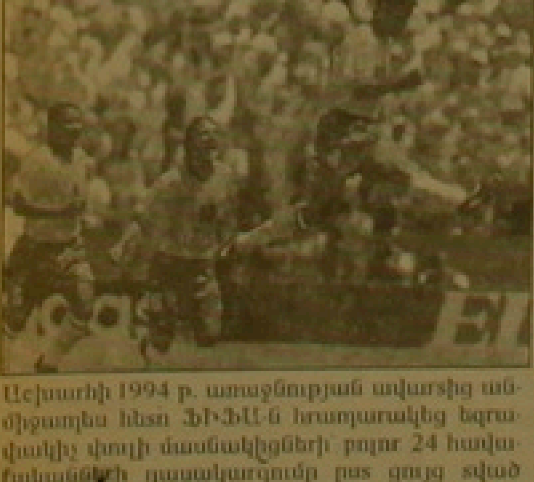

Աշխարհի 1994 թ. առաջնության ավարտից անմիջապես հետո ՖԻՖԱ-ն հրապարակեց եզրափակիչ փուլի մասնակիցների՝ բոլոր 24 հավաքականների դասակարգումը ըստ գոլայի տված արդյունքների: Ստորեւ ներկայացնում ենք այն ընթերցողների ուշադրությանը: Հիշեցնենք, որ հաղթանակի համար տրվում է 3 միավոր, ոչ-ոքիի համար 1 միավոր:

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	ԳՏ
1. Բրազիլիա	17	7	5	2	0	11-3	+8
2. Իտալիա	14	7	4	2	1	8-5	+3
3. Շվեդիա	12	7	3	3	1	15-8	+7
4. Բուլղարիա	10	7	3	1	3	10-11	-1
5. Գերմանիա	10	5	3	1	1	9-7	+2
6. Ռումինիա	10	5	3	1	1	10-9	+1
7. Հոլանդիա	9	5	3	0	2	8-6	+2
8. Իսպանիա	8	5	2	2	1	10-6	+4
9. Նիգերիա	6	4	2	0	2	7-4	+3
10. Արգենտինա	6	4	2	0	2	8-6	+2
11. Բելգիա	6	4	2	0	2	4-4	0
12. Սաուդ. Արաբիա	6	4	2	0	2	5-6	-1
13. Մեքսիկա	5	4	1	2	1	4-4	0
14. ԱՄՆ	4	4	1	1	2	3-4	-1
15. Շվեյցարիա	4	4	1	1	2	5-7	-2
16. Իռլանդիա	4	4	1	1	2	2-4	-2
17. Նորվեգիա	4	3	1	1	1	1-1	0
18. Ռուսաստան	3	3	1	0	2	7-6	+1
19. Կոլումբիա	3	3	1	0	2	4-5	-1
20. Հրվ. Կորեա	2	3	0	2	1	4-5	-1
21. Բոլիվիա	1	3	0	1	2	1-4	-3
22. Կամերուն	1	3	0	1	2	3-11	-8
23. Մարոկկո	0	3	0	0	3	2-5	-3
24. Հունաստան	0	3	0	0	3	0-10	-10

digitised by A.R.A.R.@

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Տարածայնություն Հայաստանին եւ մյուսներին օգնելու հարցում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Յուլիսի 15-ին ԱՄՆ-ի Սենատը հավանություն տվեց 1995 ֆինանսական տարում Հայաստանին 75 մլն դոլլարի օգնություն տրամադրելու մասին օրինագծին, սակայն ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը պնդում է, որ տրամադրվի կառավարության առաջարկած 42 մլն դոլլարի գումար: Օգնության գումարն ավելացնել են պնդում սենատորներ Ռոբերտ Դոուլը (ժողովրդավար, Կանզաս), Ջիմ Գրեմը (հանրապետական, Թեխաս), Ֆրենկ Լաուտենբերգը (ժողովրդավար, Նյու Ջերսի) եւ Միչ Մակկոնելը (հանրապետական, Քենտուկի): Վեճի ելքը կլուծվի ԱՄՆ-ի Ներկայացուցիչների պալատի եւ Սենատի հուլիսի 25-ին կայանալիք համատեղ նիստում: Ամերիկայի Հայկական համագումարը շարժում է սկսել ի պաշտպանություն սենատական օրինագծի: Հայկական համագումարի ատենապետ Ռոս Վարդյանը նշեց, որ 1994 թ. Հայաստանին տրամադրվող օգնությունը մոտ 76 մլն է, եւ հույժ անհրաժեշտ է այդ մակարդակը շրջափակված Հայաստանի համար պահպանել ցերմությունից ու լույսից զուրկ վերջերող ձմռան շեմին: Ամերիկահայ համայնքների շրջանում տարածվում են սենատորներին եւ կոնգրեսականներին ուղղված դիմումի նմուշներ ի պաշտպանություն Հայաստանին 75 մլն դոլլարի օգնություն տրամադրելու օրինագծին:

1995 թ. նախնին ԽՍՀՄ-ին ԱՄՆ-ի կողմից ցույց տրվելիք ընդհանուր գումարը, որին հավանություն է տվել Սենատը, կազմում է 839 մլն դոլլար, ինչը 61 մլնով պակաս է նախագահ Քլինթոնի առաջարկած գումարից: Այդ գումարից 150 մլնը նախատեսված է Ուկրաինայի, 50 մլնը՝ Վրաստանի համար:

ԵՐԵՎԱՆ

Էներգիայի, ջրի եւ հեռախոսի հոգսեր

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Երկաթգործկոմի «Քաղլույս» ձեռնարկությունը ՆԳ վարչության եւ շրջգործկոմների հետ համատեղ հուլիսի 20-ից մայրաքաղաքում կրկին պայքար կսկսեն ապօրինի լարանցումների դեմ: Այսօրվա աշխատանքային խորհրդակցությունում երկաթխորհրդի նախագահը հայտնել է, որ ներկայումս էներգետիկներին տրվող գազի քանակությունը կբավարարի էլեկտրամատակարարման 4 ժամանոց գրաֆիկի անցնելու համար: Տեղեկացվել է նաեւ, որ վերջին օրերին ջրամատակարարումը բավարար է եղել քաղաքում, բացառությամբ խորհրդային շրջանի որոշ թաղամասերի, որոնք սնվում են գետամիջի պոմպակայաններից:

Միաժամանակ, Երեւան քաղաքի «Հեռախոս» արտադրական միավորումը երկաթխորհրդում կայացած հուլիսի 18-ի խորհրդակցության ժամանակ հանձնարարվել է ՆԳ վարչության հետ միասին վերացնել հեռախոսացանցերի էներգամատակարարումների խափանումները եւ կարգավորել դրանց աշխատանքը: Պատվիրվել է առավել ուշադրություն դարձնել 55, 57, 42, 46 եւ 48 համարներին, որոնք վերջին շրջանում խափանումներով են գործել կամ ընդհանրապես չեն աշխատել:

Եղանակը Հայաստանում

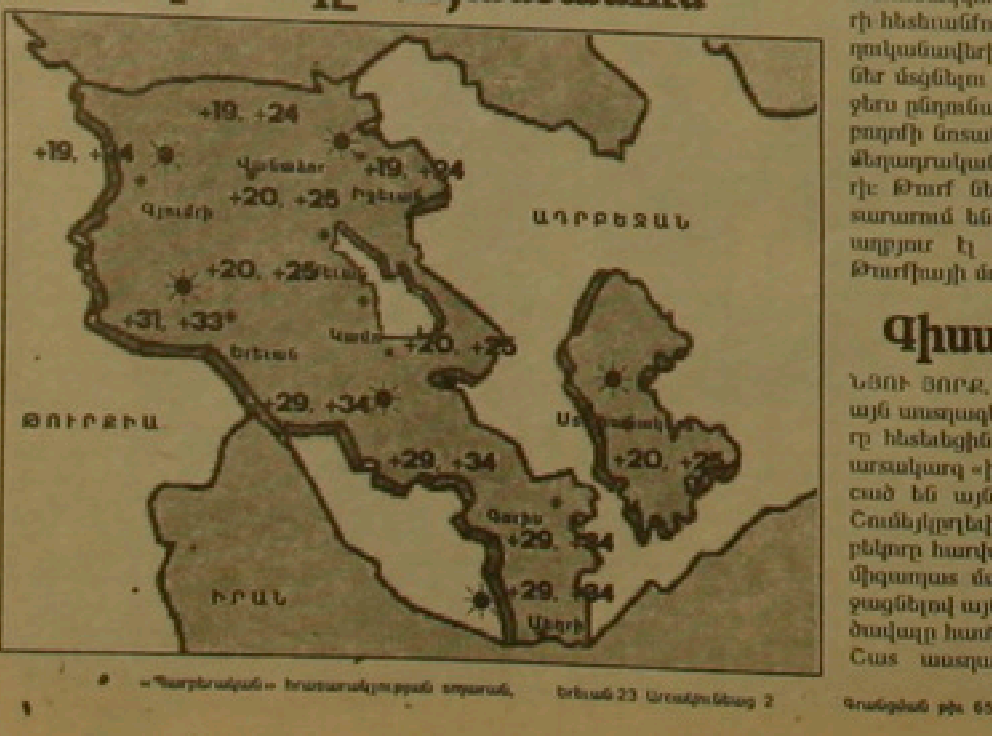

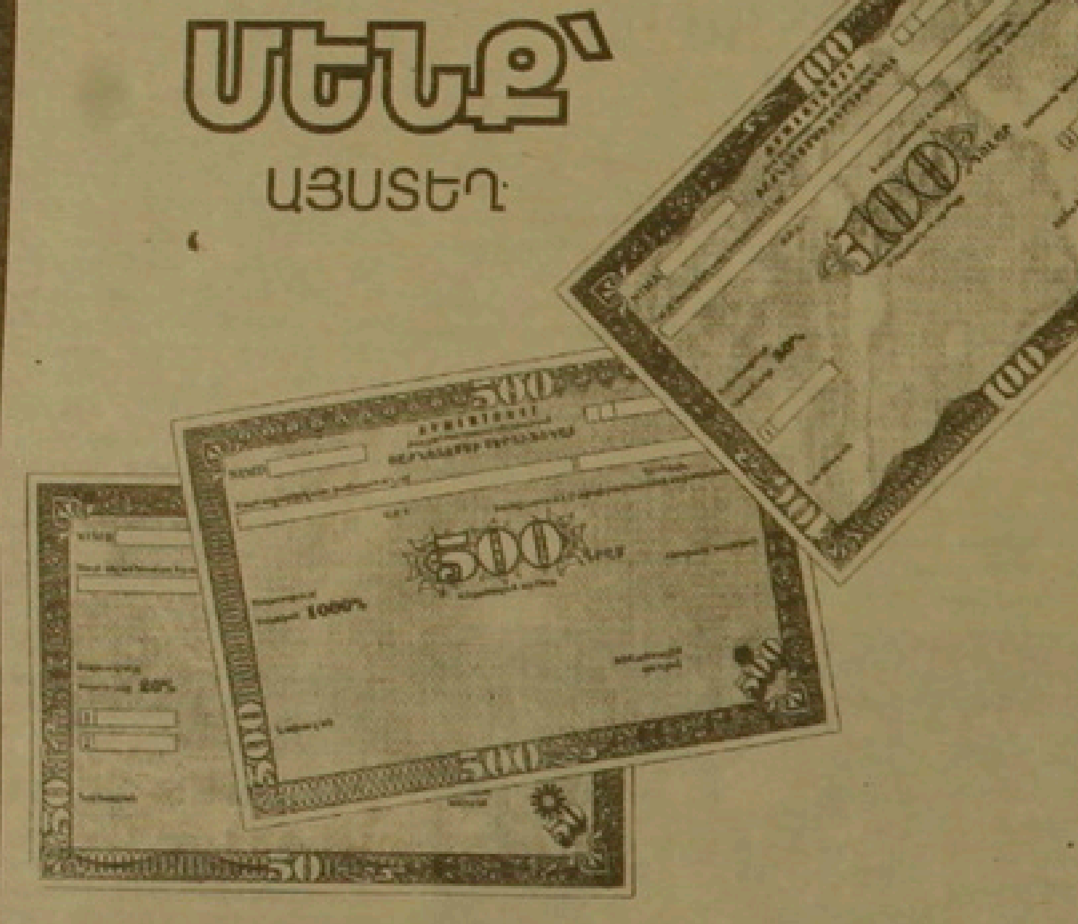
MMM-Ը ՉԵՌՈՒ Է
ՄԵՆՔ՝
ԱՅՍՏԵՂ

ARMENTRUST
ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերության

ֆիքսված դիվիդենդներով բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
վաճառքը դրամով եւ արժույթով
սկսվել է

սույն թվի հուլիսի 4-ից

աշխատանքային ժամեր՝ 10.00-17.00
հանգստյան օր՝ կիրակի

ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ

ԵՐԵՒԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
(Սայաթ-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
հեռ. 58 67 18
58 67 19

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ամենակատաղի ընդդիմադիրը ամենաթույլ ընդդիմադիրի մոտ

Աշոտ Մանուչարյանը վերահաստատում է իր հայտարարությունները

Հայաստանում ավարտվել է պետական ու մաֆիական կառույցների սերտաճման գործընթացը եւ օրեցօր ուժեղանում է ոստիկանական պետականությունը, երեկ հուլիսի 19-ին լրագրողներին հայտարարեց նախագահի ազգային անվտանգության գծով նախկին գլխավոր խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանը: «Գոլոս Արմենիի» թերթի խմբագրությունում կայացած մամլո ասուլիսում նա հայտնեց, որ իշխանության որոշ կառույցներում եւ առանձին պաշտոնյաների կից գործում են հատուկ խմբեր, որոնք նախագահի հրամանով կատարում են պատժիչ կամ ահաբեկչական բնույթի որոշակի խնդիրներ: «Նման խմբեր ներկայումս գործում են ՆԳՆ-ում, Ազգային անվտանգության պետվարչությունում (ԱԱՊՎ) եւ նախագահի պահակախմբի կազմում», հայտարարեց Մանուչարյանը: Միաժամանակ, ըստ նրա պնդման, ԱԱՊՎ-ում կտրուկ ուժեղացվում են կուսակցություններին վերահսկող կառույցները, եւ ներկայումս հիմնական կուսակցությունների ղեկավարների շարքում հինգից մեկը գործակալ է: «Այսպիսով, ասաց նա, վերահսկողության տակ է առնվում Հայաստանի քաղաքական ընտրախավը»:

«Հանրապետությունում այժմ ժողովրդից բացի ոչ մի ուժ չի կարող կանգնեցնել այդ երեւույթները», հայտարարեց Մանուչարյանը: Պաշտպանելով «Ազգի» թերթակցի հարցին, նախկին խորհրդականը չբացառեց, որ Հայաստանի իշխանությունները հանուն որոշակի քաղաքական նպատակների կփորձեն օգտագործել ղարաբաղյան ճակատը, միաժամանակ ավելացնելով, թե ինքը նույնիսկ մարդասպանի հետ միասին կնստի բանակցությունների սեղանի շուրջ եւ կհամագործակցի, եթե դա պահանջի Ղարաբաղի եւ հայ ժողովրդի շահը:

Ա. Բ.

Իրանը առաջարկում երկրներին կոչ արեց ձեռնպահ մնալ Իսրայելի հետ հարաբերությունների հաստատումից: Ինչպես հաղորդեց Թեհրանի ռադիոն, Իրանի ԱԳՆ ներկայացուցիչը, մեկնաբանելով Գազայի հատվածի հայկյլ անցակետում օրերս տեղի ունեցած միջադեպը, հայտարարել է, թե այնտեղ պաղեստինցիների զոհվելը ցույց տվեց այն փաստը, որ պատասխանատու են Գազայի ու Երիխոյի ինքնավարությունը վերապահող ՊԱԿ-ի ու Իսրայելի համաձայնագրերը:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Ամերիկացիները մասնակցում են անում ռուս-թուրք լարվածությունը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հուլիսի 19-ին հաղորդեց «Ամերիկայի ձայն» ռադիոկայանը, Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ լարվածություն է ծագել մի ամբողջ շարք հարցերում, մասնավորապես Բոսնիայում եւ Ադրբեջանում շարունակվող հակամարտությունների հետեւանքով, իսկ նեղուցներով հեղուկանավերի շարժվելու նոր կանոններ մտցնելու մասին Թուրքիայի վերջերս ընդունած որոշումը հանգեցրեց բաղումի նոտաների փոխանակման եւ միտավորական հայտարարությունների: Թուրք ներկայացուցիչները հայտարարում են, որ լարվածության մի աղբյուր էլ Ռուսաստանի կողմից Թուրքիայի մոտ 400 մլն դոլլար կազմող պարտքի վճարումն ուշացնելն է: Պաշտոնական անձանց ասելով, կողմերը համաձայնել են, որ պարտքի մի մասը կմարվի ռազմական տեխնիկայի ու բնական գազի մատակարարումներով, որից խոսք կարող է լինել Թուրքիան: Թուրքիան հետզհետե ավելի շատ է հույս դնում Ռուսաստանի՝ որպես ռազմական տեխնիկայի մատակարարի վրա, քանի որ ավանդական արեւմտյան մատակարարները սկսում են փաստերի պայմանավորել արեւմտյան պայմաններով, մասնավորապես պահանջելով, որ ռազմական տեխնիկան չօգտագործվի քուրդ ապստամբների դեմ ուղղված Թուրքիայի ռազմական գործողություններում:

Գիսաստղը հարվածեց Յուպիտերին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 18 ՀՈՒԼԻՍ, WSJ: Բոլոր այն աստղագետները, ովքեր շաբաթ օրը հետեւեցին տիեզերքում կատարվող արտակարգ «իրադարձությանը», աղբյուր են այն ուժգնությունից, որով Շումեյքեր-Լեւի-9 գիսաստղի առաջին բեկորը հարվածեց Յուպիտերին: Նրա միգամածային մակերեւույթի վրա առաջացնելով այնպիսի խառնաշփոթ, որ ծավալը հասնում է Երկրի ծավալին: Շատ աստղադիտարաններում, որտեղ հետեւում էին այդ երեւույթին, գիտական չափից առավել էլեկտրական գեղարվեստ է արձանագրվել պայթյունի հետեւանքով արձակված լույսի փայլից: Աստղագետների վկայությամբ համաձայն, Յուպիտերը այժմ նման է հսկայական ռազմադաշտի, որտեղ 3-րդ օրն է շարունակվում են ավելի «բերդ» պայթյուններ, առաջացնելով լավայի եւ տաք գազերի ծխաջող շատրվաններ:

ԱԺԽԱՐՀ

Արժաթե հոբելյանական 100 ֆրանկանոց

ՓԱՐԻԶ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիայում շրջանառության մեջ դրվեց արծաթե նոր հարյուր ֆրանկանոց, որը նվիրված է ֆաշիստ զավթիչներից Փարիզի ազատագրման 50-ամյակին: Արտադրվել է 1.6 միլիոն մետաղադրամ: Հոբելյանական մետաղադրամի մի երեսին պատկերված է գեներալ Շառլ դը Գոլը: Մյուս երեսին Փարիզի ազատագրման տաճարի աշտարակների ֆոնի վրա պատկերված են ֆրանսիական բանակի ու Դիմադրության շարժման մարտիկներ եւ գեներալ Լըկլերկի երկրորդ մեքենայացված դիվիզիայի տանկ: Վերջին տասը տարում Ֆրանսիայում թողարկվել են մոտ 30 միլիոն զանազան հոբելյանական հարյուր ֆրանկանոց մետաղադրամներ: Մեկ մետաղադրամի պատրաստման ծախսերը կազմել են 30-40 ֆրանկ, այնպես որ իրացումից ստացվել է 2,1 միլիարդ ֆրանկ ընդհանուր եկամուտ:

«Պահապան հրեշտակներ» Մոսկվայում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Շուտով Մոսկվայի փողոցներում պարեկություն են իրականացնելու ռուսաստանցի «պահապան հրեշտակները», որ ստեղծվել են ամերիկյան օրինակով, հանցագործ տարրերի դեմ պայքարում ոստիկանությանն օժանդակելու համար: Ամերիկյան համանուն կազմակերպության հիմնադիր Սլիվան հայտարարել է, որ մոտ հարյուր մոսկվացիներ ցանկություն են հայտնել նման խումբ ստեղծելու եւ հարմար վայր են փնտրում մարզումների համար: Սլիվայի խոսքերով, իր կազմակերպության անդամները որոշեցին գալ Մոսկվա այն բանից հետո, երբ Մոսկվայի քաղաքապետ Լուժկովը կոչ արեց հասարակական խմբեր ստեղծել հարաճուն հանցագործությունների դեմ պայքարելու համար:

Լեոնիդ Կուչման երդում տվեց

ԿԻԵՎ, 19 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Հուլիսի 19-ին Ուկրաինայի խորհրդարանում կայացավ երկրի նորընտիր նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի երդման արարողությունը: Կուչման նախագահական երդում տվեց, առաջ կարճ ելույթով հանդես եկավ պատգամավորների առաջ:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2
Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 1804. Ստորագրված է տպագրության 19.07.1994
Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@